

Paavi Franciscuksen
apostolinen kehotuskirje

GAUDATE ET EXSULTATE

(Iloitkaa ja riemuitkaa)

Kutsusta pyhyyteen nykymaailmassa

Paavi Franciscuksen apostolinen kehotuskirje *Gaudete et exsultate*
(Iloitkaa ja riemuitkaa) 19.3.2018

© Copyright 2018 – Libreria Editrice Vaticana

Suomenkielinen laitos:

© Copyright 2018 Katolinen tiedotuskeskus, Helsinki

Painopaikka Hansaprint, Turenki 2018

ISBN 978-952-7153-27-7

SISÄLLYS

Johdanto [1-2]	7
<i>Ensimmäinen luku</i>	
Kutsu pyhyyteen	9
Pyhät rohkaisevat meitä ja kulkevat rinnallamme [3-5]	9
Pyhät ”naapurissamme” [6-9]	10
Herra kutsuu [10-13]	12
Sinuakin varten [14-18]	14
Lähetystehtäväsi Kristuksessa [19-24]	17
Pyhittävä toiminta [25-31]	19
Elävämpiä, inhimillisempiä [32-34]	22
<i>Toinen luku</i>	
Kaksi salakavalaa pyhyyden vihollista [35]	24
Nykyinen gnostilaisuus [36]	25
Mieli ilman Jumalaa ja ilman lihallisuutta [37-39]	25
Oppi ilman salaisuutta [40-42]	26
Järjen rajat [43-46]	28
Nykyinen pelagiolaisuus [47-48]	30
Tahto ilman nöyryyttä [49-51]	30

Usein unohdettu kirkon opetus [52-56]	33
Uuspelagiolaiset [57-59]	35
Lain tiivistelmä [60-62]	36

Kolmas luku

Opettajan valossa [63-64]	38
Vastavirta [65-66]	39
"Autuaita ovat hengessään köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta" [67-70]	39
"Autuaita kärsivälliset: he perivät maan" [71-74]	41
"Autuaita murheelliset: he saavat lohdutuksen" [75-76]	42
"Autuaita ne, joilla on vanhurskauden nälkä ja jano: heidät ravitaan" [77-79]	44
"Autuaita ne, jotka toisia armahtavat: heidät armahdetaan" [80-82]	45
"Autuaita puhdassydämiset: he saavat nähdä Jumalan" [83-86]	46
"Autuaita rauhantekijät: he saavat Jumalan lapsen nimen" [87-89]	48
"Autuaita ovat ne, joita vanhurskauden vuoksi vainotaan: heidän on taivasten valtakunta" [90-94]	49
Suuri käyttäytymissääntö [95]	51
Uskollisuudesta Opettajalle [96-99]	52
Ideologiat, jotka runtelevat evankeliumin sydämen [100-103]	53
Otollisin jumalanpalvelus [104-109]	56

Neljäs luku

Joitakin pyhyiden ominaispiirteitä nykymaailmassa [110-111]	59
Kestäminen, kärsivällisyys ja lempeys [112-121]	60
Ilo ja huumorintaju [122-128]	64
Rohkeus ja into [129-139]	67
Yhteisössä [140-146]	72
Jatkuvassa rukouksessa [147-157]	75

Viides luku

Taistelu, valvominen ja erottamiskyky [158]	80
Taistelu ja valvominen [159]	80
Jotakin enemmän kuin myytti [160-161]	81
Valveilla ja luottavaisina [162-163]	82
Hengellinen korruptio [164-165]	83
Erottaminen [166]	84
Kiireellinen tarve [167-168]	84
Aina Herran valossa [169]	85
Yliluonnollinen lahja [170-171]	86
Puhu, Herra [172-173]	87
Lahjan ja ristin logiikka [174-177]	88

JOHDANTO

1. "Iloitkaa ja riemuitkaa" (Matt. 5:12), sanoo Jeesus niille, joita vainotaan tai nöyryytetään hänen tähtensä. Herra pyytää kaiken, ja se, mitä hän tarjoaa, on todellinen elämä, onnellisuus, jota varten meidät on luotu. Hän haluaa meidän olevan pyhiä eikä odota meidän tyytyvän keskinkertaiseen, vesitettyyn, epäjohdonmukaiseen elämään. Raamatun ensimmäisiltä sivuilta alkaen on eri tavoin läsnä kutsu pyhyyteen. Näin Herra sen esitti Abrahamille: "Vaella minun edessäni ja ole nuhteeton" (1. Moos. 17:1).

2. Tältä kehotuskirjeeltä ei pidä odottaa tutkielmaa pyhyydestä lukuisine määrittelyineen ja erotteluineen, jotka voisivat rikastuttaa tätä tärkeää aihetta, tai analyyseja, joita voisi laatia pyhityksen välineistä. Nöyrä tarkoitukseni on esittää jälleen kerran kutsu pyhyyteen ja pyrkiä tekemään se käytännössä toteutettavaksi nykykontekstissa riskeineen, haasteineen ja mahdollisuuksineen. Sillä Herra on valinnut meidät kaikki "olemaan edessään pyhiä ja nuhteettomia rakkaudessa" (Ef. 1:4).

Ensimmäinen luku

KUTSU PYHYYTEEN

Pyhät rohkaisevat meitä ja kulkevat rinnallamme

3. Heprealaiskirjeessä mainitaan eri todistajia, jotka rohkaisevat meitä ”juoksemaan sinnikkäästi loppuun sen kilpailun, joka on edessämme” (vrt. Hepr. 12:1). Siellä puhutaan Abrahamista, Saarasta, Mooseksesta, Gideonista ja monista muista (vrt. Hepr. 11:1-12:3). Ennen kaikkea meidät on kutsuttu tunnistamaan, että ”ympärillämme on todistajia kokonainen pilvi” (12:1), jotka rohkaisevat meitä olemaan pysähtymättä matkalla, innoittavat meitä jatkamaan matkaa kohti päämäärää. Ja heidän joukossaan saattaa olla oma äitimme, isoäitimme tai joku muu läheinen ihminen (vrt. 2. Tim. 1:5). Ehkä heidän elämänsä ei aina ole ollut täydellistä, mutta keskellä virheitä ja epäonnistumisiakin he ovat kulkeneet eteenpäin ja olleet Herralle mieleen.

4. Pyhät, jotka jo ovat saapuneet Jumalan luo, säilyttävät kanssamme rakkauden ja yhteyden siteet. Siitä todistaa Ilmestys-

kirja puhuessaan esirukoilevista marttyyreista: ”Näin alttarin alla niiden sielut, jotka oli tapettu Jumalan sanan ja oman todistuksensa tähden. Ne huusivat kovalla äänellä: ’Kuinka kauan kestää, Valtias, sinä Pyhä ja Tosi, ennen kuin lausut tuomiosi?’” (Ilm. 6:9-10). Voimme sanoa, että ”meitä ympäröivät, johtavat ja ohjaavat Jumalan ystävät... Minun ei tarvitse kantaa yksin sitä, mitä todellisuudessa en koskaan voisi kantaa yksin. Jumalan pyhien joukko suojelee, tukee ja kantaa minua”.¹

5. Autuaaksi- ja pyhäksijulistamisprosesseissa otetaan huomioon merkit sankarillisesta hyveiden harjoittamisesta, elämän uhraaminen marttyyrikuolemassa ja tapaukset, joissa elämä on jatkuvasti uhrattu toisten hyväksi aina kuolemaan saakka. Tämä antaumus ilmaisee esimerkillistä Kristuksen seuraamista ja ansaitsee uskovien ihailun.² Muistakaamme esimerkiksi autuasta Maria Gabriella Sagheddua, joka uhrasi elämänsä kristittyjen ykseyden puolesta.

Pyhät ”naapurissamme”

6. Emme ajattele vain niitä, jotka jo on julistettu autuaiksi tai pyhiksi. Pyhä Henki vuodattaa pyhyyttä kaikkialla pyhässä uskollisessa Jumalan kansassa. ”Jumala ei... halunnut pyhittää ja pelastaa ihmisiä yksitellen, ilman minkäänlaista keskinäistä yhteyttä, vaan hän halusi tehdä heistä kansan, joka

---

1 Benedictus XVI, saarna pietarinviran juhlallisen aloittamisen yhteydessä (24. huhtikuuta 2005): AAS 97 (2005), 708.

2 Joka tapauksessa edellytetään pyhyyden mainetta ja ainakin tavallisessa määrin kristillisten hyveiden harjoittamista: vrt. apostolinen kirje motu proprio *Maiorem hac dilectionem* (11. heinäkuuta 2017), art. 2c: *L'Osservatore Romano* 12. heinäkuuta 2017, s. 8.

tuntisi hänet totuudessa ja palvelisi häntä pyhyudessa.”³ Pelastushistoriassa Herra pelasti kansan. Täyttä identiteettiämme ei ole ilman kansaan kuulumista. Siksi kukaan ei pelastu yksin, irrallisena yksilönä, vaan Jumala vetää meitä puoleensa ottaen huomioon monimutkaisten keskinäisten suhteiden verkoston, joka ihmisyyhteisössä muodostuu: Jumala tahtoi käydä sisään kansan elämään.

7. Katson mielelläni pyhyyttä kärsivällisessä Jumalan kansassa: vanhemmissa, jotka rakkaudella kasvattavat lapsiaan, miehissä ja naisissa, jotka tekevät työtä ansaitakseen leipänsä, sairaisissa, iäkkäissä sääntökuntalaisissa, jotka jatkuvasti hymyilevät. Tässä kestävyudessa kulkea eteenpäin päivästä päivään näen taistelevan kirkon pyhyiden. Se on usein pyhyttä ”naapurissamme”, niiden pyhyttä, jotka elävät lähellä meitä ja ovat heijastus Jumalan läsnäolosta, tai toista ilmaisua käyttäen ovat ”pyhyiden keskiluokka”.⁴

8. Pitäkäämme innoitteenamme pyhyiden merkkejä, joita Herra näyttää meille tuon kansan nöyrimpien jäsenten kautta, kansan, joka ”osallistuu myös Kristuksen profeettalliseen tehtävään levittämällä hänestä elävää todistusta ennen kaikkea eläen uskossa ja rakkaudessa”.⁵ Ajatelkaamme, kuten pyhä Ristin Teresa Benedicta meitä neuvoo, että heidän kauttaan rakentuu todellinen historia: ”Pimeimmässä yössä nousevat suurimmat profeetat ja pyhät. Kuitenkin mystisen elämän elävöittävä virta pysyy näkymättömänä. Varmasti maailmanhistorian ratkaiseviin tapahtumiin ovat olennaisesti vaikuttaneet sielut, joista ei historiankirjoissa sanota mitään. Ja sen, mitkä

---

3 Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 9.

4 Vrt. Joseph Malègue, *Pierres noires. Les classes moyennes du Salut*, Pariisi 1958.

5 Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 12.

ovat ne sielut, joita meidän on kiitettävä henkilökohtaisen elämämme ratkaisevista tapahtumista, tiedämme vasta päivänä, jona kaikki se, mikä on kätkeytyä, paljastetaan.”⁶

9. Pyhyys on kirkon kauneimmat kasvot. Mutta myös kato-
lisen kirkon ulkopuolella ja hyvin erilaisissa ympäristöissä
Henki herättää ”läsnäolonsa merkkejä, jotka auttavat Kris-
tuksen opetuslapsia”.⁷ Pyhä Johannes Paavali II muistut-
ti, että ”Kristuksesta todistaminen aina verensä vuodattami-
seen saakka on tullut katolilaisten, ortodoksien, anglikaanien
ja protestanttien yhteiseksi perinnöksi”.⁸ Kauniissa ekumee-
nisessä muistojuhlassa, jonka hän halusi viettää Colosseumil-
la riemuvuonna 2000, hän sanoi, että marttyyrit ovat ”perintö,
joka puhuu voimakkaammin kuin jakavat tekijät”.⁹

Herra kutsuu

10. Kaikki tämä on tärkeää. Kuitenkin se, mistä haluan muis-
tuttaa tällä kehotuskirjeellä, on ennen kaikkea kutsu pyhyy-
teen, jonka Herra antaa jokaiselle meistä, kutsu, joka on osoi-
tettu sinullekin: ”Olkaa siis pyhät, koska minä olen pyhä” (3.
Moos. 11:44; 1. Piet. 1:16). Vatikaanin II kirkolliskokous korosti
sitä voimakkaasti: ”Kaikkia kristittyjä, joiden turvana on näin
monia ja rikkaita pelastusvälineitä, Herra kutsuu asemaan ja

---

6 *Verborgenes Leben und Epiphanie: GW XI*, 145.

7 Pyhä Johannes Paavali II, apostolinen kirje *Novo millennio ineunte* (6. tammi-
kuuta 2001), 56: AAS 93 (2001), 307.

8 Apostolinen kirje *Tertio millennio adveniente* (10. marraskuuta 1994),
37: AAS 87 (1995), 29.

9 Saarna 1900-luvun uskontodistajien ekumeenisessä muistojuhlassa (7. tou-
kokuuta 2000), 5: AAS 92 (2000), 680-681.

säätyyn katsomatta, kutakin omalla tiellänsä, pyrkimään siihen pyhyiden täydellisyteen, jossa Isä itse on täydellinen.”¹⁰

11. ”Kutakin omalla tiellänsä”, sanoi kirkolliskokous. Ei siis pidä menettää rohkeutta mietiskelemällä pyhyiden malleja, jotka näyttävät mahdottomilta saavuttaa. On todistuksia, jotka ovat hyödyllisiä innoittaen ja motivoiden meitä, mutta ei yrittääksemme kopioida niitä: se saattaisi jopa etäännyttää meidät siltä ainutlaatuiselta ja erityiseltä tieltä, jonka Herra on varannut meitä varten. Tärkeää on, että jokainen uskova tunnustaa oman tiensä ja tuo esiin parhaan itsestään, sen hyvin persoonallisen lahjan, jonka Jumala on hänelle antanut (vrt. 1. Kor. 12:7), ja että hän ei uuvu yrittäen jäljitellä jotakin, jota ei ole hänelle tarkoitettu. Meidät kaikki on kutsuttu olemaan todistajia, mutta on monenlaisia todistusmuotoja.¹¹ Kun pyhä Ristin Johannes, suuri mystikko, kirjoitti *Hengellisen laulun*, hän mieluiten vältti kaikkia varten lukkoon lyötyjä sääntöjä ja selitti, että hänen säkeensä oli kirjoitettu, jotta jokainen hyödyntäisi niitä ”tavallaan”.¹² Sillä jumalallinen elämä välitetään joillekin yhdellä tavalla ja toisille toisella.¹³

12. Haluan korostaa, että myös ”naisten nerous” ilmenee naisellisissa pyhyiden muodoissa, jotka ovat korvaamattomia Jumalan pyhyiden heijastamiseksi tässä maailmassa. Juuri niinä aikakausina, joina naiset enimmäkseen sivuutettiin, Pyhä Henki herätti pyhiä naisia, joiden vetovoima synnytti uutta hengellistä voimaa ja tärkeitä uudistuksia kirkossa.

---

10 Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio *Lumen gentium*, 11.

11 Vrt. Hans Urs von Balthasar, ”Teología y santidad”, *Communio* VI/87, 489.

12 *Hengellinen laulu* B, esipuhe 2.

13 Vrt. *ibid.*, 14, 2.

Voimme mainita pyhän Hildegard Bingeniläisen, pyhän Birgitan, pyhän Katariina Sienalaisen, pyhän Avilan Teresan tai pyhän Lisieux'n Teresan. Mutta ajattelen myös niitä lukemattomia tuntemattomia tai unohdettuja naisia, jotka kukin tavaltaan ovat tukeneet ja muuttaneet perheitä ja yhteisöjä todistuksensa voimalla.

13. Tämän täytyisi innoittaa ja rohkaista jokaista antamaan itsensä kokonaan, kasvamaan kohti sitä ainutlaatuista ja korvaamatonta suunnitelmaa, jonka Jumala jo ikuisuudesta on tahtonut hänelle: "Jo ennen kuin sinut äidinkohdussa muovausin, minä tunsin sinut. Jo ennen kuin sinä synnyit maailmaan, minä pyhitin sinut" (Jer. 1:5).

Sinuakin varten

14. Ollakseen pyhä ei ole välttämätöntä olla piispa, pappi tai sääntökuntalainen. Usein meillä on kiusaus ajatella, että pyhyys on varattu niille, joilla on mahdollisuus pitää etäisyyttä tavallisiin toimiin ja omistaa paljon aikaa rukoukseen. Niin ei ole. Meidät kaikki on kutsuttu olemaan pyhiä, eläen rakkautella ja tarjoten jokainen oman todistuksemme jokapäiväisissä toimissamme, missä sitten olemmekin. Oletko Jumalalle vihitty? Ole pyhä eläen iloiten todeksi antaumustasi. Oletko naimisissa? Ole pyhä rakastaen ja pitäen huolta miehestäsi tai vaimostasi, kuten Kristus kirkon suhteen. Oletko työläinen? Ole pyhä tehden rehellisesti ja pätevästi työsi veljiäsi ja sisariasi palvellen. Oletko vanhempi tai isovanhempi? Ole pyhä opettaen kärsivällisesti lapsia seuraamaan Jeesusta. Oletko

auktoriteettiasemassa? Ole pyhä taistellen yhteisen hyvän puolesta ja luopuen henkilökohtaisista intresseistäsi.¹⁴

15. Anna kasteesi armon kantaa hedelmää pyhyiden tiellä. Anna kaiken olla avointa Jumalalle ja valitse hänet, valitse Jumala aina uudelleen. Älä menetä rohkeuttasi, koska sinulla on Pyhän Hengen voima, jotta se olisi mahdollista, ja pyhyys on pohjimmiltaan Pyhän Hengen hedelmää elämässäsi (vrt. Gal. 5:22-23). Kun tunnet kiusauksen uppoutua heikkouteesi, kohota silmäsi Ristiinnaulittuun ja sano hänelle: ”Herra, minä olen syntisraukka, mutta sinä voit tehdä ihmeen tehdä minusta vähän paremman.” Kirkossa, joka on pyhä ja koostuu syntisistä, löydät kaiken sen, mitä tarvitset kasvaaksesi kohti pyhyyttä. Herra on täyttänyt sen lahjoillaan: sana, sakramentit, pyhäköt, yhteisöjen elämä, pyhien todistus ja kaikki se monimuotoinen kauneus, joka tulee Herran rakkaudesta ”kuin morsian, joka koristautuu kauneimpiinsa” (Jes. 61:10).

16. Tämä pyhyys, johon Herra sinua kutsuu, kasvaa pienten eleiden kautta. Esimerkiksi: nainen menee ostoksille, kohtaa naapurinsa, juttelu alkaa ja kritisointi alkaa. Mutta tämä nainen sanookin sisimmässään: ”Ei, en puhu pahaa kenestäkään.” Tämä on askel kohti pyhyyttä. Sitten kotona hänen poikansa haluaa puhua unelmistaan, ja vaikka nainen onkin väsynyt, hän istuu poikansa viereen ja kuuntelee kärsivällisesti ja rakastaen. Tässä toinen uhraus, joka pyhittää. Sitten tämä nainen kokee ahdistusta, mutta muistaa Neitsyt Marian rakkautta, ottaa ruusukon käteensä ja rukoilee uskoen. Tämäkin on pyhyiden tie. Sitten hän lähtee ulos, kohtaa köyhän ja

---

14 Vrt. yleisaudienssin katekeesi 19. marraskuuta 2014: *Insegnamenti* II, 2 (2014), 555.

pysähtyy keskustelemaan hänen kanssaan ystävällisesti. Tämäkin on askel eteenpäin.

17. Toisinaan elämä tuo mukanaan suuria haasteita. Niiden kautta Herra kutsuu meitä uudelleen kääntymykseen, jotta hänen armonsa ilmenisi selvemmin elämässämme: ”Me pääsemme osallisiksi hänen pyhydestään” (Hepr. 12:10). Toisinaan on vain löydettävä täydellisempi tapa tehdä sitä, mitä jo teemme: ”On innoitteita, jotka pyrkivät vain epätavalliseen täydellisyyteen tavallisessa kristillisen elämän harjoittamisessa.”¹⁵ Kun kardinaali François-Xavier Nguyễn Van Thuân oli vankilassa, hän kieltäytyi uuvuttamasta voimiaan odottaen vapautusta. Sen sijaan hän valitsi ”nykyhetken elämisen täyttäen sen rakkaudella”. Konkreettisesti se tapahtui ”käyttämällä tilaisuuksia, joita ilmenee joka päivä, tehdäkseni tavallisia tekoja epätavallisella tavalla”.¹⁶

18. Näin me Jumalan armon vaikutuksesta monin teoin rakennamme sitä pyhyiden kuvaa, jonka Jumala on tahtonut meitä varten, emme kuitenkaan itseriittoisina olentoina, vaan ”Jumalan moninaisen armon hyvinä haltijoina” (1. Piet. 4:10). Uuden-Seelannin piispat opettivat oikein, että on mahdollista rakastaa Herran ehdottomalla rakkaudella, koska Ylösnousut jakaa voimallisen elämänsä meidän hauraan elämämme kanssa: ”Hänen rakkaudellaan ei ole rajoja, ja kun se kerran on lahjoitettu, sitä ei koskaan ole otettu pois. Se on ehdotonta ja uskollista. Ei ole helppoa rakastaa tällä tavoin, koska usein olemme niin heikkoja. Mutta juuri voidaksemme ra-

---

15 Pyhä Frans Salesilainen, *Traité de l'amour de Dieu*, VIII, 11.

16 *Cinque pani e due pesci. Dalla sofferenza del carcere una gioiosa testimonianza di fede* [Viisi leipää ja kaksi kalaa. Vankilan kärsimyksistä iloitsevaan uskontodistukseen], Milano 2014, 20.

kastaa niin kuin hän on rakastanut meitä, Kristus jakaa oman ylösnouseen elämänsä kanssamme. Tällä tavalla elämämme osoittaa hänen voimansa toimivan keskellä inhimillistä heikkouttakin.”¹⁷

Lähetystehtäväsi Kristuksessa

19. Kristityn ei ole mahdollista ajatella lähetystehtäväänsä maan päällä käsittämättä sitä pyhyiden tienä, koska ”Jumalan tahto on, että te pyhitytte” (1. Tess. 4:3). Jokainen pyhä on missio; hän on Isän suunnitelma heijastaakseen ja ruumiillistaakseen määrättyä historian hetkenä jonkin ulottuvuuden evankeliumista.

20. Tuo lähetystehtävä saa täyden merkityksen Kristuksessa ja sen voi käsittää vain hänestä käsin. Pohjimmiltaan pyhyys on elämistä yhteydessä hänen elämänsä salaisuuksien kanssa. Se on yhtymistä Herran kuolemaan ja ylösnousemukseen ainutlaatuisella ja henkilökohtaisella tavalla, jatkuvasta kuolemisen ja ylösnousemisesta hänen kanssaan. Mutta se voi myös merkitä, että toistaa omassa elämässään Jeesuksen maanpäällisen elämän eri ulottuvuudet: kätkeyty elämä, yhteisöllinen elämä, vähimpien auttaminen, köyhyys ja muut ilmaukset siitä, että hän antoi itsensä rakkaudesta. Näiden salaisuuksien mietiskeleminen, kuten pyhä Ignatius de Loyola sanoi, suuntaa meitä tekemään ne lihaksi valinnoissamme ja asenteissamme.¹⁸ Sillä ”kaikki Jeesuksen elämässä on merkki

---

17 Uuden-Seelannin katolinen piispainkokous, *Healing love*, 1. tammikuuta 1988.

18 Vrt. *Hengellisiä harjoituksia*, 102-312.

hänen salaisuudestaan”;¹⁹ ”Kristuksen koko elämä on ilmoitusta Isästä”;²⁰ ”Kristuksen koko elämä on lunastuksen salaisuutta”;²¹ ”Kristuksen koko elämä on salaisuutta, jossa kaikki kootaan uudestaan yhden pään alaisuuteen”;²² ”kaiken, minä Kristus on elänyt, hän antaa meidänkin elää hänessä, ja hän elää sen meissä”.²³

21. Isän suunnitelma on Kristus, ja me hänessä. Kristus rakastaa meissä, sillä ”pyhyys ei ole muuta kuin täysin elettyä rakautta”.²⁴ Siksi ”pyhyyden mitta on se mitta, jonka Kristus saavuttaa meissä, kun Pyhän Hengen voimalla muovaamme koko elämämme hänen elämänsä esimerkin mukaan”.²⁵ Niin jokainen pyhä on sanoma, jonka Pyhä Henki tuo Jeesuksen Kristuksen rikkaudesta ja lahjoittaa kansalleen.

22. Tunnistaaksemme, mikä on se sana, jonka Herra haluaa sanoa jonkun pyhän välityksellä, ei pidä pysähtyä yksityiskohtiin, koska niissä voi olla myös virheitä ja heikkouksia. Ei kaikki se, mitä joku pyhä sanoo, ole täysin uskollista evankeliumille, ei kaikki se, mitä hän sanoo, ole autenttista ja täydellistä. Se, mitä on mietiskeltävä, on hänen elämänsä kokonaisuus, koko hänen pyhityksen tiensä, kuva, joka heijastaa jotakin Jeesuksesta Kristuksesta ja joka nousee esiin, kun onnistuu käsittämään hänen persoonansa koko merkityksen.²⁶

---

19 *Katolisen kirkon katekismus* (KKK) 515.

20 KKK 516.

21 KKK 517.

22 KKK 518.

23 KKK 521.

24 Benedictus XVI, yleisaudienssin katekeesi 13. huhtikuuta 2011: *Insegnamenti* VII (2011), 451.

25 *Ibid.*, 450.

26 Vrt. Hans Urs von Balthasar, ”Teología y santidad”, *Communio* VI/87, 486-493.

23. Tämä on voimakas muistutus meille kaikille. Sinunkin on käsitettävä koko elämäsi lähetystehtävänä. Yritä tehdä niin kuunnellen Jumalaa rukouksessa ja tunnistaen merkit, joita hän sinulle tarjoaa. Kysy aina Hengeltä, mitä Jeesus odottaa sinulta elämäsi joka hetkenä ja jokaisessa valinnassa, joka sinun on tehtävä, tunnistaaksesi paikan, joka sillä on lähetystehtävässäsi. Ja salli hänen muovata sinussa se henkilökohtainen salaisuus, joka voi heijastaa Jeesusta Kristusta nykymaailmassa.

24. Suokoon taivas, että voisit tunnistaa, mikä on se sana, mikä on se Jeesuksen sanoma, jonka Jumala haluaa sanoa maailmalle sinun elämäsi kautta. Anna muuttaa itsesi, anna Hengen uudistaa itsesi, jotta se olisi mahdollista, ja niin kalteisarvoinen lähetystehtäväsi ei mene hukkaan. Herra tuo sen täyttymykseen myös keskellä erehdyksiäsi ja huonoja hetkiäsi, kunhan et hylkää rakkauden tietä ja pysyt aina avoimena hänen yliluonnolliselle toiminnalleen, joka puhdistaa ja valaisee.

Pyhittävä toiminta

25. Koska Kristusta ei voi ymmärtää ilman sitä valtakuntaa, jota hän tuli tuomaan, lähetystehtäväsi ei voi erottaa tuon valtakunnan rakentamisesta: "Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan" (Matt. 6:33). Samaistumisesi Kristukseen ja siihen, mitä hän tahtoo, merkitsee sitoumusta rakentaa hänen kanssaan tätä rakkauden, oikeudenmukaisuuden ja rauhan valtakuntaa kaikkia varten. Kristus itse haluaa elää sitä kanssasi, kaikissa ponnistuksissa ja välttämättömissä kieltämyksissä, myös iloissa ja he-

delmällisyydessä, jonka hän voi tarjota sinulle. Siksi et pyhity lahjoittamatta itseäsi ruumiinesi ja sieluinesi antaaksesi parhaan itsestäsi tässä pyrkimyksessä.

26. Ei ole tervettä rakastaa hiljaisuutta ja välttää toisten kohtaamista, tahtoa lepoa ja torjua toiminta, etsiä rukousta ja aliarvioida palvelemista. Kaikki voidaan hyväksyä ja integroida osana omaa elämää tässä maailmassa, ja siitä tulee osa pyhityksen tietä. Meidät on kutsuttu elämään mietiskellen toiminnan keskelläkin, ja pyhitymme harjoittamalla vastuullisesti ja auliisti lähetystehtäväämme.

27. Voiko ehkä Pyhä Henki lähettää meidät täyttämään tehtävän ja samalla pyytää meitä pakenemaan sitä, tai olemaan antamatta itseämme kokonaan säilyttääksemme sisäisen rauhan? Kuitenkin toisinaan meillä on kiusaus sijoittaa pastoraalinen toiminta ja työ maailmassa toissijaiseen asemaan, niin kuin ne olisivat "häiriötekijöitä" pyhityksen ja sisäisen rauhan tiellä. Unohdetaan, että "elämällä ei ole missiota, vaan se on missio".²⁷

28. Toiminta, jonka saa liikkeelle ahdistus, ylpeys, tarve näkyä ja hallita, ei varmasti ole pyhittävää. Haaste on toteuttaa sitoumustamme niin, että kaikella, mitä teemme, on evankelinen merkitys ja samaistumme yhä enemmän Jeesukseen Kristukseen. Siksi puhutaan usein esimerkiksi katekeetan spiritualiteetista, hiippakuntapappien spiritualiteetista, työn spiritualiteetista. Samasta syystä *Evangelii gaudium* -asiakirjassa halusin puhua lähetystyöspiritualiteetista, *Laudato si'* -asiakirjassa ekologisesta spiritualiteetista ja *Amoris laetitia* -asiakirjassa perhe-elämän spiritualiteetista.

---

27 Xavier Zubiri, *Naturaleza, historia, Dios*, Madrid 1993, 427.

29. Tämä ei tarkoita, että halveksittaisiin vaikenemisen, yksinäisyyden ja hiljaisuuden hetkiä Jumalan edessä. Päinvastoin. Sillä joskus teknologisteiden välineiden jatkuvat uutuu-
det, matkojen viehätys, lukemattomat kulutustarjoukset eivät jätä tyhjää tilaa, jossa kaikuu Jumalan ääni. Kaikki täyttyy sanoista, pinnallisesta mielihyvästä ja metelistä yhä kasvavalla nopeudella. Siellä ei hallitse ilo, vaan tyytymättömyys, kun ei tiedä, mitä varten elää. Kuinka emme tunnista, että meidän on pysäytettävä tämä kuumeinen juoksu löytääksemme henkilökohtaisen tilan, joskus tuskallisen mutta aina hedelmällisen, jossa tapahtuu vilpitiön vuoropuhelu Jumalan kanssa? Jonakin hetkenä meidän pitäisi katsoa kasvoista kasvoihin totuutta itsestämme ja antaa Herran käydä sisään, eikä tätä aina saavuteta, jos ihminen ei ole ”kuilun, vakavan kiusauksen reunalla, hylkäämisen jyrkän teellä, yksinäisyyden huipulla, jossa hän ajattelee jäävänsä täydellisen yksin”.²⁸ Tällä tavalla löydämme suuret innoitteet, jotka auttavat meitä loppuun saakka täyttämään tehtävämme.

30. Samat viihdevälineet, jotka valtaavat nykyelämän, johtavat myös absolutisoimaan vapaa-aikaa, jolloin voimme käyttää rajattomasti niitä keinoja, jotka tarjoavat meille viihdykettä ja ohimenevää mielihyvää.²⁹ Sen seurauksena oma lähetystehtävämme kärsii, sitoumus heikkenee, jalomielinen ja aulis palveleminen alkaa vähetä. Tämä vääristää hengellisen kokemuksemme. Voiko olla tervettä sellainen hengellinen palo, johon liittyy laiskuus evankelioimistyössä tai toisten palveluksessa?

---

28 Carlo M. Martini, *Le confessioni di Pietro*, Cinisello Balsamo 2017, 69.

29 On erotettava tämä pinnallinen vapaa-aika terveestä vapaa-ajan kulttuurista, joka tekee meidät avoimiksi toisia ja todellisuutta kohtaan alttiuden ja mietiskelyn hengessä.

31. Tarvitsemme pyhyiden henkeä, joka leimaa niin yksinäisyyden kuin palvelemisen, niin sisäisen elämän kuin evankelioimistoiminnankin, niin että jokainen hetki on ilmaus lahjoitetusta rakkaudesta Herran katseen alla. Tällä tavalla kaikki hetket ovat askeleita pyhyiden tiellämme.

Elävämpiä, inhimillisempiä

32. Älä pelkää pyhyttä. Se ei vie sinulta voimia, elämää ja iloa. Päinvastoin: sinusta tulee sitä, mitä Isä ajatteli sinut luodessaan, ja olet uskollinen olemuksellesi. Hänestä riippuminen vapauttaa meidät orjuudesta ja johtaa meidät tunnistaamaan arvokkuutemme. Tämä todellisuus heijastuu pyhässä Giuseppina Bakhitassa, joka ”myytiin orjaksi seitsenvuotiaana ja kärsi paljon julmien isäntien käsissä. Kuitenkin hän käsitti syvän totuuden, että Jumala, ei ihminen, on jokaisen ihmisolennon, jokaisen ihmiselämän todellinen herra. Tästä kokemuksesta tuli suuren viisauden lähde tälle nöyrälle Afrikan tyttärelle”.³⁰

33. Jokainen kristitty, siinä määrin kuin pyhittyy, tulee hedelmällisemmäksi maailmalle. Länsi-Afrikan piispat opettivat: ”Meidät on kutsuttu uuden evankelioimisen hengessä olemaan evankelioituja ja evankelioimaan voimaannuttamalla kaikkia kastettuja, jotta omaksutte roolinne maan suolana ja maailman valona, missä olettekin.”³¹

---

30 Pyhä Johannes Paavali II, saarna kanonisaatiomessussa (1. lokakuuta 2000), 5: AAS 92 (2000), 852.

31 Länsi-Afrikan alueen piispainkokous, pastoraalinen viesti II täyskokouksen päätteeksi, 29. helmikuuta 2016, 2.

34. Älä pelkää tähdätä korkeammalle, anna Jumalan rakastaa sinua ja vapauttaa sinut. Älä pelkää antaa itseäsi Pyhän Hengen ohjattavaksi. Pyhyys ei tee sinua vähemmän inhimilliseksi, koska siinä heikkoutesi kohtaa armon voiman. Pohjimmiltaan, kuten León Bloy sanoi, elämässä ”on vain yksi murhe... se, että emme ole pyhiä”.³²

---

32 *La femme pauvre*, Paris, II, 27.

Toinen luku

KAKSI SALAKAVALAA PYHYYDEN VIHOLLISTA

35. Näissä puitteissa haluan kiinnittää huomiota kahteen pyhyiden vääristymään, jotka voivat saada meidät eksymään tieltä: gnostilaisuus ja pelagiolaisuus. Nuo kaksi harhaoppia syntyivät ensimmäisinä kristillisinä vuosisatoina, mutta ne ovat jatkuvasti hälyttävän ajankohtaisia. Nykyäänkin monien kristittyjen sydämet, ehkä tiedostamatta, antavat näiden pettävien ehdotusten vietellä itsensä. Niissä ilmenee katoliseksi totuudeksi naamioitunut ihmiskeskeinen immanentismi.³³ Tarkastelkaamme näitä kahta opillisen tai disiplinaarisen turvallisuuden muotoa, jotka synnyttävät ”autoritaarista ja narsistista elitismiä, jossa evankelioimisen sijasta toisia ana-

---

33 Vrt. Uskonopin kongregaatio, kirje *Placuit Deo* katolisen kirkon piispoille joistakin kristillisen pelastuksen näkökohdista (22. helmikuuta 2018), 4: *L'Osservatore Romano* 2. maaliskuuta 2018, s. 4-5: ”Sekä uuspelagiolainen individualismi että usgnostilainen ruumiin halveksunta vääristävät uskon tunnustamisen Kristukseen, ainoaan ja yleismaailmalliseen Pelastajaan.” Tämä asiakirja esittää opilliset perusteet kristillisen pelastuksen ymmärtämiseksi suhteessa nykyisiin usgnostilaisiin ja uuspelagiolaisiin virtauksiin.

lysoidaan ja luokitellaan, ja armoon pääsyn auttamisen sijasta kulutetaan voimia sen vartioimiseen. Kummassakaan tapauksessa ei todella välitetä Jeesuksesta Kristuksesta eikä toisista ihmisistä”.³⁴

Nykyinen gnostilaisuus

36. Gnostilaisuuden edellytys on ”subjektivismiin sulkeutunut usko, jota kiinnostaa vain erityinen kokemus tai joukko perusteluja ja tietoja, joiden luullaan valaisevan ja lohduttavan, mutta jossa subjekti lopulta pysyy suljettuna oman järjensä tai tunteidensa immanenssiin”.³⁵

Mieli ilman Jumalaa ja ilman lihallisuutta

37. Jumalan kiitos, kirkon historian aikana on osoittautunut hyvin selvästi, että ihmisten täydellisyyden mitta on heidän rakkauden asteensa eikä heidän kokoamansa tieto- ja asian-tuntemusmäärä. ”Gnostilaiset” erehtyvät tässä ja tuomitsevat toisia perusteena arvio heidän kyvystään ymmärtää määrättyjen oppien syvyyksiä. He käsittävät mielen ilman inkarnaatiota, kykenemättömänä koskettamaan Kristuksen kärsivää lihaa toisissa, lukkiutuneena abstraktiosanakirjaan. Lopulta, irrottamalla salaisuuden ruumiillisuudesta, he haluavat mieluummin ”Jumalan ilman Kristusta, Kristuksen ilman kirkkoa, kirkon ilman kansaa”.³⁶

---

34 Apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 94: AAS 105 (2013), 1060.

35 Ibid., AAS 105 (2013), 1059.

36 Saarna messussa Casa S. Martassa 11. marraskuuta 2016: *L'Osservatore Romano* 12. marraskuuta 2016, s. 8.

38. Lopulta kyse on pinnallisuudesta: paljon liikettä mielen pinnalla, mutta liikuttamatta saati koskettamatta ajattelun syvyyttä. Kuitenkin se onnistuu huijaamaan joitakuita viehätyksellään, koska gnostinen tasapaino on muodollista ja näennäisen puhdasta ja voi omaksua vaikutelman tietynlaisesta harmoniasta tai kaikenkattavasta järjestyksestä.

39. Varokaamme kuitenkin. En viittaa rationalistisiin kristinuskon vihollisiin. Tämä voi tapahtua kirkon sisällä, niin seurakuntamaallikkojen keskuudessa kuin niidenkin keskuudessa, jotka opettavat filosofiaa tai teologiaa eri koulutuskeskuksissa. Sillä on myös gnostilaisille tyypillistä uskoa, että heidän selityksensä voivat tehdä koko uskon ja koko evankeliumin täydellisesti käsitettäviksi. He absolutisoivat omat teoriansa ja velvoittavat toisia alistumaan heidän järkeilyihinsä. Yksi asia on terveellinen ja nöyrä järjen käyttö evankeliumin teologisen ja moraalisen opetuksen pohtimiseksi; toinen asia on pyrkiä kutistamaan Jeesuksen opetus kylmään ja ankaraan loგიikkaan, joka pyrkii hallitsemaan kaikkea.³⁷

Oppi ilman salaisuutta

40. Gnostilaisuus on yksi pahimmista ideologioista, koska ylitäessänsä kohtuuttomasti tietoa tai tiettyä kokemusta se pitää omaa näkemystään todellisuudesta täydellisenä. Sillä taval-

---

37 Kuten pyhä Bonaventura opettaa, ”on välttämätöntä hylätä kaikki älyn toiminnot ja siirtää ja muuttaa kiintymyksen huippu kokonaan Jumalaan... Koska tämän saavuttamiseksi luonto ei voi mitään ja tiede vähän, on annettava vähän painoa tutkimiselle ja paljon hengelliselle voitelulle; vähän kielelle ja paljon sisäiselle ilolle; vähän sanoille ja kirjoille, ja kaikki Jumalan lahjalle eli Pyhälle Hengelle; vähän tai ei lainkaan luodulle, ja kaikki luovalle olemukselle, Isälle, Pojalle ja Pyhälle Hengelle” (*Itinerarium mentis in Deum*, VII, 4-5).

la, ehkä huomaamatta, tämä ideologia ruokkii itseään ja tulee vielä sokeammaksi. Toisinaan siitä tulee erityisen petollista, kun se naamioituu ruumiittomaksi hengellisyydeksi. Gnostilaisuus ”pyrki luonnostaan kesyttämään salaisuuden”,³⁸ sekä Jumalan ja hänen armonsä salaisuuden että toisten ihmisten elämän salaisuuden.

41. Jos jollakulla on vastaukset kaikkiin kysymyksiin, hän osoittaa olevansa huonolla tiellä. Hän saattaa olla väärä profetia, joka käyttää uskontoa omiin tarkoituksiinsa, palvelen omia psykologisia ja älyllisiä teorioitaan. Jumala on äärettömästi meitä ylempi, hän on aina yllätys. Me emme määritä sitä, missä historiallisessa tilanteessa löydämme hänet, koska kohtaamisen aika, paikka ja tapa eivät riipu meistä. Se, joka haluaa kaiken olevan selvää ja varmaa, yrittää hallita Jumalan transsendenssia.

42. Emme myöskään voi yrittää määrittää sitä, missä Jumala ei ole, koska hän on salatusti läsnä jokaisen ihmisen elämässä sillä tavalla kuin hän tahtoo, emmekä voi kieltää tätä oletetuilla varmuuksillamme. Vaikka jonkun ihmisen elämä olisi ollut katastrofi, vaikka näemme, kuinka paheet tai riippuvuudet ovat tuhonneet sitä, Jumala on läsnä hänen elämässään. Jos annamme Hengen ohjata meitä pikemminkin kuin järkeilyjemme, voimme ja meidän täytyy etsiä Herraa jokaisessa ihmiselämässä. Tämä on osa sitä salaisuutta, jonka gnostilaiset ajattelutavat lopulta torjuvat, koska eivät pysty sitä kontrolloimaan.

---

38 Kirje Argentiinan paavillisen katolisen yliopiston kanslerille teologisen tiedekunnan 100-vuotisjuhlan johdosta (3. maaliskuuta 2015): *L'Osservatore Romano* 9.-10. maaliskuuta 2015, s. 6.

Järjen rajat

43. Käsitämme hyvin heikosti totuuden, jonka vastaanotamme Herralta. Ja vielä suuremmin vaikeuksin onnistumme sen ilmaisemaan. Siksi emme voi teeskennellä, että tapamme ymmärtää se oikeuttaa meidät harjoittamaan tiukkaa kontrollia toisten elämään nähden. Haluan muistuttaa, että kirkossa on oikeutetusti erilaisia tapoja tulkita monia opin ja kristillisen elämän ulottuvuuksia, jotka moninaisuudessaan ”auttavat ilmaisemaan paremmin Sanan rikasta aarretta”. Varmasti ”niille, jotka kaipaavat monoliittista oppikokoelmaa, jota kaikki puolustavat ilman sävyeroja, tämä voi vaikuttaa epätäydelliseltä hajaannukselta”.³⁹ Jotkut gnostilaiset virtaukset halveksivat evankeliumin niin konkreettista yksinkertaisuutta ja pyrkivät korvaamaan Kolminaisen ja lihaksi tulleen Jumalan korkeammalla Ykseydellä, jolloin historiamme rikas moninaisuus katosi.

44. Todellisuudessa oppi, tai paremminkin ymmärryksemme ja ilmauksemme siitä, ”ei ole suljettu systeemi, vailla dynamiikkaa, joka kykenee synnyttämään kysymyksiä, epäilyksiä, kyselyjä”, ja ”kansamme kysymyksillä, sen kärsimyksillä, taisteluilla, unelmilla, kamppailuilla, huolilla on hermeneuttinen arvo, jota emme voi jättää huomiotta, jos haluamme ottaa vakavasti inkarnaation periaatteen. Sen kysymykset auttavat meitä kysymään, sen kyselyt haastavat meitä”.⁴⁰

---

39 Apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 40: AAS 105 (2013), 1037.

40 Videoviesti Argentiinan paavillisen katolisen yliopiston kansainväliselle teologiakongressille (1.-3. syyskuuta 2015): AAS 107 (2015), 980.

45. Usein ilmenee vaarallinen sekaannus: jos tiedämme jotakin tai osaamme selittää sen tietyllä logiikalla, uskomme olevamme jo pyhiä, täydellisiä, parempia kuin ”tietämätön massa”. Pyhä Johannes Paavali II varoitti niitä, joilla kirkossa on mahdollisuus korkeampaan koulutukseen, kiusauksesta kehittää ”tietty ylemmydentunne suhteessa muihin uskoviin”.⁴¹ Todellisuudessa kuitenkin sen, mitä uskomme tietävämme, täytyisi aina olla syy vastata paremmin Jumalan rakkauteen, koska ”opimme elämistä varten: teologia ja pyhyys ovat erottamattomia”.⁴²

46. Kun pyhä Franciscus Assisilainen näki, että jotkut hänen oppilaistaan opettivat oppia, hän halusi välttää gnostilaisuuden kiusauksen. Näin hän kirjoitti pyhälle Antonius Padovalaiselle: ”Olen iloinen siitä, että opetat pyhää teologiaa veljille, kunhan tuossa tehtävässä et sammuta rukouksen ja hartauden henkeä.”⁴³ Hän tunnisti kiusauksen muuttua kristillinen kokemus kokonaisuudeksi älyllisiä harjoituksia, jotka lopulta etäännyttävät meidät evankeliumin tuoreudesta. Pyhä Bonaventura taas varoitti, että todellista kristillistä viisautta ei pidä erottaa laupeudesta lähimmäistä kohtaan: ”Suurin viisaus, jota voi olla, on jakaa hedelmällisesti sen mitä omistaa, ja joka on saatu tullakseen jaetuksi... Niin kuin laupeus on viisauden ystävä, niin ahneus on sen vihollinen.”⁴⁴ ”On toimia, jotka kontemplaatioon liittyen eivät estä sitä, vaan suosivat sitä, kuten laupeuden ja hurskauden teot.”⁴⁵

41 Apostolinen kehotuskirje *Vita consecrata* (25. maaliskuuta 1996), 38: AAS 88 (1996), 412.

42 Kirje Argentiinan paavillisen katolisen yliopiston kanslerille teologisen tiedekunnan 100-vuotisjuhlan johdosta (3. maaliskuuta 2015): *L'Osservatore Romano* 9.-10. maaliskuuta 2015, s. 6.

43 Kirje veli Antoniukselle, 2: FF 251.

44 *De septem donis*, 9, 15.

45 *Commentaria in IV sententiarum*, 37, 1, 3, ad 6.

Nykyinen pelagiolaisuus

47. Gnostilaisuuden syrjäytti toinen vanha harhaoppi, joka sekin on nykyään läsnä. Ajan kuluessa monet alkoivat tunnistaa, että tietämys ei tee meistä parempia tai pyhiä, vaan viettämämme elämä. Ongelma on, että se rappeutui vaivihkaa, niin että sama gnostilaisten erehdys yksinkertaisesti muutti muotoaan, mutta sitä ei voitettu.

48. Gnostilaiset antoivat valta-aseman ymmärrykselle; jotkut alkoivat antaa sen ihmisen tahdolle, henkilökohtaisille ponnistuksille. Niin syntyivät pelagiolaiset ja semipelagiolaiset. Salaisuuden ja armon paikkaa ei enää ottanut ymmärrys, vaan tahto. Unohdettiin, että ”ratkaisevaa ei ole, mitä ihminen tahtoo tai ehtii, vaan se että Jumala armahtaa” (Room. 9:16) ja että ”Jumala on ensin rakastanut meitä” (1. Joh. 4:19).

Tahto ilman nöyryyttä

49. Ne, jotka myöntyvät tähän pelagiolaiseen tai semipelagiolaiseen ajattelutapaan, vaikka puhuvatkin kauniisti Jumalan armosta, ”lopulta luottavat ainoastaan omiin voimiinsa ja tuntevat olevansa parempia kuin muut, koska he noudattavat tiettyjä sääntöjä tai koska he ovat järkkymättömän uskollisia tietylle menneisyyden katolisuuden tyyliille”.⁴⁶ Kun jotkut heistä puhuvat heikoille sanoen, että Jumalan armon avulla kaikki on mahdollista, pohjimmiltaan he välittävät ajatuksen, että kaiken voi tehdä ihmisen tahdolla, niin kuin se olisi jotakin puhdasta, täydellistä, kaikkivoipaa, johon armo sitten li-

46 Apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 94: AAS 105 (2013), 1059.

sätään. He unohtavat, että ”kaikki eivät voi kaikkea”⁴⁷ ja että tässä elämässä armo ei täydellisesti ja kertakaikkisesti paranna inhimillisiä heikkouksia.⁴⁸ Joka tapauksessa, kuten pyhä Augustinus opetti, Jumala kutsuu sinua tekemään voitavasi ja ”pyytämään sitä, mitä et voi”,⁴⁹ ja sanomaan nöyrästi Herralle: ”Anna, mitä käsket, ja käske, mitä tahdot.”⁵⁰

50. Lopulta se, että emme vilpittömästi, kärsivällisesti ja rukoillen tunnista rajoitteitamme, estää armoa toimimasta meissä paremmin: sille ei jää tilaa herättää sitä mahdollista hyvää, joka kuuluu vilpittömään ja todelliseen kasvun tiehen.⁵¹ Juuri siksi, että armo edellyttää luontomme, se ei tee meistä yhdellä iskulla superihmisiä. Sen teeskenteleminen olisi luottamista liikaa itseemme. Tässä tapauksessa oikeaoppisuuden takana asenteemme eivät ehkä vastaa sitä, mitä sanomme armon välttämättömyydestä, ja teoissamme lopulta luotamme siihen vähän. Jos emme tunnista konkreettista ja rajallista todellisuuttamme, emme myöskään voi nähdä niitä todellisia ja mahdollisia askeleita, joita Herra pyytää meiltä joka hetki, vedettyään meitä puoleensa ja vahvistettuaan meitä lahjallaan. Armo toimii historiallisesti ja, tavallisesti, ottaa meidät ja muuttaa meitä yhä enemmän.⁵² Jos torjumme tämän historiallisen ja etenevän toimintatavan, saatamme tosiasias-

---

47 Vrt. pyhä Bonaventura, *De sex alis Seraphin*, 3, 8: ”Non omnes omnia possunt.” Se on ymmärrettävä kuten *Katolisen kirkon katekismus* 1735.

48 Vrt. pyhä Tuomas Akvinolainen, *Summa Theologiae* I-II, 109, 9, ad 1: ”Nyt kuitenkin armo on tietyllä tavalla epätäydellinen, koska se ei paranna ihmistä kokonaan.”

49 *De natura et gratia*, 43, 50: PL 44, 271.

50 *Tunnustukset*, 10, 29, 40: PL 32, 796.

51 Vrt. apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 44: AAS 105 (2013), 1038.

52 Kristinuskon ymmärryksessä armo edeltää, auttaa ja seuraa kaikkea toimintaamme (vrt. Trenton kirkolliskokous, istunto VI, dekreetti vanhurskauttamisesta, luku 5: DH, 1525).

sa kieltää armon ja estää sitä, vaikka sanoillamme sitä ylistäisimmekin.

51. Jumala puhutteli Abrahamia sanoen: "Minä olen Jumala, Kaikkivaltias. Vaella minun edessäni ja ole nuhteeton" (1. Moos. 17:1). Voidaksemme olla täydellisiä, kuten hänelle on mieleen, meidän on eletävä nöyrästi hänen läsnäolossaan, hänen kunniaansa verhottuina; meidän on vaellettava yhteydessä hänen kanssaan tunnistuen hänen jatkuvan rakkautensa elämässämme. On lakattava pelkäämästä tätä läsnäoloa, joka voi tehdä meille vain hyvää. Hän on Isä, joka on antanut meille elämän ja rakastaa meitä suuresti. Kun kerran hyväksyimme hänet ja lakkaamme ajattelemasta elämäämme ilman häntä, katoaa yksinäisyyden ahdinko (vrt. Ps. 138:7). Ja jos emme enää aseta etäisyyttä itsemme ja Jumalan välille ja elämme hänen läsnäolossaan, voimme sallia hänen tutkia sydämemme nähdäkseen, kulkevatko ne oikeaa tietä (vrt. Ps. 139:23-24). Niin tunnemme Herran rakastavan ja täydellisen tahdon (vrt. Room. 12:1-2) ja annamme hänen muovata meitä kuin savenvalaja (vrt. Jes. 29:16). Olemme monta kertaa sanoneet, että Jumala asuu meissä, mutta on parempi sanoa, että me asumme hänessä, että hän sallii meidän elää valossaan ja rakkautessaan. Hän on temppehimme: "Yhtä minä pyydän Herralta, yhtä ainoaa minä toivon: että saisin asua Herran temppeლისsä kaikki elämäni päivät!" (Ps. 27:4). "Parempi on päivä sinun esipihossasi kuin tuhat päivää muualla" (Ps. 84:11). Hänessä meidät pyhitetään.

Usein unohdettu kirkon opetus

52. Kirkko on opettanut lukuisia kertoja, että meitä ei vanhurskauteta tekojemme tai ponnistustemme kautta, vaan Herran armosta, joka tekee aloitteen. Kirkkoisät, jo ennen pyhää Augustinustakin, ilmaisivat sen selvästi. Pyhä Johannes Khrysostomos sanoi, että Jumala vuodattaa meihin itse kaikkien lahjojen lähteen ”ennen kuin käymme taisteluun”.⁵³ Pyhä Basileios Suuri huomautti, että uskova ylpeilee vain Jumalasta, sillä hän ”tunnistaa olevansa vailla todellista vanhurskautta ja vanhurskautettu ainoastaan uskon kautta Kristuksessa”.⁵⁴

53. Orangen II kirkolliskokous opetti lujalla auktoriteetilla, että yksikään ihmisolento ei voi vaatia, ansaita eikä ostaa jumalallisen armon lahjaa, ja että kaikki se, mikä voi tehdä yhteistyötä sen kanssa, on ennalta saman armon lahja: ”Jopa toive olla puhtaita toteutuu meissä Pyhän Hengen vuodattamisen ja vaikutuksen kautta.”⁵⁵ Myöhemmin Trenton kirkolliskokous, vaikka korostikin yhteistyömme tärkeyttä hengellisessä kasvussa, vahvisti tuon dogmaattisen opetuksen: ”Sanomme vanhurskauttamisen tapahtuvan lahjaksi, koska ei mikään siitä, mikä edeltää vanhurskauttamista, ei usko, eivätkä teot, ansaitse vanhurskauttamisen armoa, sillä... jos se on armosta, niin se ei ole enää teoista, sillä silloin armo ei enää olisikaan armo” (Room. 11:6).⁵⁶

54. Myös *Katolisen kirkon katekismus* muistuttaa meille, että armon lahja ”ylittää ihmisen käsityskyvyn ja tahdonvoi-

---

53 *In Romanos* 9, 11: PG 60, 470.

54 *Hom. de humil*: PG 31, 530.

55 Kaanon 4: DH 374.

56 Istunto VI, dekreetti vanhurskauttamisesta, luku 8: DH 1532.

man⁵⁷ ja että ”Jumalan edessä ihmisellä ei ole omasta puolestaan ansiota sanan varsinaisessa mielessä. Hänen ja meidän välillämme vallitsee mittaamaton eriarvoisuus”.⁵⁸ Hänen ystävyytensä ylittää meidät äärettömästi, emme voi ostaa sitä teoillamme ja se voi olla vain hänen rakkauden aloitteen-
sa lahja. Tämä kutsuu meitä elämään iloisen kiitollisina tästä lahjasta, jota emme koskaan ansaitse, koska ”kun joku on armonsa, armo, jonka hän on jo vastaanottanut, ei voi olla ansi-
on alainen”.⁵⁹ Pyhät välttävät luottamasta omiin tekoihinsa: ”Elämän ehtoolla ilmestyn eteesi kädet tyhjinä, sillä en pyydä sinua pitämään lukua teoistani. Mitkään ansiokkaat teot eivät ole vailla tahraa sinun silmissäsi.”⁶⁰

55. Tämä on yksi kirkon lopullisesti saavuttamista suurista vakaumuksista, ja se on niin selvästi ilmaistu Jumalan sanassa, että se on kaiken keskustelun ulkopuolella. Niin kuin korkeimman rakkauden käskynkin, tämän totuuden täytyisi leimata elämäntyyliämme, koska se kumpuaa evankeliumin sydäimestä. Se vaatii, että emme vain hyväksy sitä mielessämme, vaan muutamme sen tarttuvaksi iloksi. Emme kuitenkaan voi juhlia kiitollisina Herran ystävyyden ilmaista lahjaa, ellemme tunnista, että myös maanpäällinen elämämme ja luonnolliset kykymme ovat lahjaa. Meidän on ”tunnistettava iloiten, että todellisuutemme on lahjan hedelmää, ja hyväksyttävä myös vapautemme armona. Tämä on vaikeaa nykyään, maailmassa, joka uskoo omistavansa jotakin itsestään, oman alkuperäisyytensä ja vapautensa hedelmänä”.⁶¹

---

57 KKK 1998.

58 KKK 2007.

59 Pyhä Tuomas Akvinolainen, *Summa Theologiae* I-II, 114, 5.

60 Pyhä Jeesus-lapsen Teresa, ”Oman itseni vihkiminen polttouhrina Jumalan armeliaalle rakkaudelle” (suom. teoksessa *Pieni tie*, liite 1, KATT 1997).

61 Lucio Gera, ”Sobre el misterio del pobre”: P. Grelot-L. Gera-A. Dumas, *El Pobre*, Buenos Aires 1962, 103.

56. Vain Jumalan lahjasta käsin, joka vapaasti ja nöyrästi otetaan vastaan, voimme tehdä yhteistyötä ponnistuksillamme antaaksemme muuttaa itsemme yhä enemmän.⁶² Tärkeintä on kuulua Jumalalle. Meidän on annettava itsemme hänelle, joka odottaa meitä, tarjottava hänelle kykymme, sitouksemme, taistelumme pahaa vastaan ja luovuutemme, jotta hänen ilmainen lahjansa kasvaisi ja kehittyisi meissä: ”Jumalan armahtavaan laupeuteen vedoten kehotan teitä, veljet: Antakaa koko elämänne pyhäksi ja eläväksi, Jumalalle mieluisaksi uhriksi” (Room. 12:1). Kirkko on aina opettanut, että vain rakkaus tekee mahdolliseksi kasvaa armon elämässä, sillä ”jos minulta puuttuisi rakkaus, en olisi mitään” (1. Kor. 13:2).

Uuspelagiolaiset

57. On yhä kristittyjä, jotka pyrkivät seuraamaan toista tietä: vanhurskauttaminen omin voimin, ihmisen tahdon ja omien kykyjen palvonta, joka muuttuu itsekeskeiseksi ja elitistiseksi itsetyytyväisyydeksi vailla todellista rakkautta. Se ilmenee monissa näennäisen erilaisissa asenteissa: pakkomielle laista, viehtymys tuoda esiin sosiaalisia ja poliittisia saavutuksia, mahtailevan pikkutarkka liturgiasta, opista ja kirkon arvovalasta huolehtiminen, käytännön asioiden hoitoon liittyvä kerskailu, liiallinen kiinnostus itseapuun ja itsერიittoiseen itsensä toteuttamiseen. Tähän jotkut kristityt käyttävät energiansa ja aikansa sen sijaan että antaisivat Hengen johdattaa rakkauden tiellä, sen sijaan että intohimoisesti välittäisivät evankeliumin

---

62 Tämä on katolinen oppi ”ansioista”, joka seuraa vanhurskauttamista: on kyse vanhurskautetun yhteistyöstä kasvamiseksi armon elämässä (vrt. *Katolisen kirkon katekismus*, 2010). Mutta tämä yhteistyö ei millään tavalla tarkoita, että itse vanhurskauttaminen ja ystävyys Jumalan kanssa olisivat ihmisen ansion kohde.

kauneutta ja iloa ja etsisivät kaukana olevia niistä valtavista väkijoukoista, jotka janoavat Kristusta.⁶³

58. Usein, vastoin Hengen innoitusta, kirkon elämä muuttuu museoesineeksi tai harvojen omaisuudeksi. Näin käy, kun jotkut kristilliset ryhmät antavat liikaa painoa tiettyjen omien normien, tapojen ja tyylien noudattamiselle. Tällä tavalla usein kutistetaan ja tukahdutetaan evankeliumia, riistetään siltä sen yksinkertainen kiehtovuus ja maku. Se on ehkä salakavala pelagiolaisuuden muoto, koska se näyttää alistavan armon elämän tiettyihin inhimillisiin rakenteisiin. Tämä koskee ryhmiä, liikkeitä ja yhteisöjä, ja selittää, miksi ne usein aloittavat intensiivisen elämän Hengessä, mutta sitten lopulta kivettyvät... tai turmeltuvat.

59. Jos ajattelemme, että kaikki riippuu kirkollisten normien ja rakenteiden kautta kanavoiduista ihmisten ponnistuksista, huomaamattamme vaikeutamme evankeliumia ja meistä tulee kaavan orjia. Se jättää vähän tilaa armon toiminnalle. Pyhä Tuomas Akvinolainen muistutti meitä, että kirkon evankeliumiin lisäämien käskyjen noudattamista on vaadittava harkiten, ”jotta ei raskauteta uskovien elämää”, koska muuten uskontomme muuttuisi orjuudeksi.⁶⁴

Lain tiivistelmä

60. Tämän välttämiseksi on hyvä muistaa usein, että on olemassa hyveiden hierarkia, joka kutsuu meitä etsimään olen-

---

63 Vrt. apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 95: AAS 105 (2013), 1060.

64 Vrt. *Summa Theologiae* I-II, q. 107, art. 4.

naista. Etusija kuuluu teologisille hyveille, joiden kohde ja syy on Jumala. Ja keskuksena on rakkaus. Pyhä Paavali sanoo, että se, mikä on todella tärkeää, on "rakkautena vaikuttava usko" (Gal. 5:6). Meidät on kutsuttu pitämään tarkkaa huolta rakkaudesta: "Joka rakastaa toista, on täyttänyt lain ... rakkaus on lain täyttymys" (Room. 13:8, 10). "Lain kaikki käskyt on pidetty, kun tätä yhtä noudatetaan: 'Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi'" (Gal. 5:14).

61. Toisin sanoen: keskelle käskyjen ja määräysten tiheää metsää Jeesus avaa aukon, jotta voimme nähdä kahdet kasvot, Isän kasvot ja veljen kasvot. Hän ei anna meille kahta lisäkaavaa tai -käskyä. Hän antaa meille kahdet kasvot tai pikemminkin vain yhdet: Jumalan kasvot, jotka heijastuvat monilta kasvoilta. Sillä jokaisessa veljessä ja sisaressa, erityisesti pienimmässä, heikossa, puolustuskyvyttömässä ja tarvitsevassa, on läsnä Jumalan itsensä kuva. Tämän haavoittuvan ihmiskunnan jäänteistä, aikojen lopussa, Herra muovaa viimeisen taideteoksensa. "Mitä jää jäljelle, millä on arvoa elämässä, mitkä rikkaudet eivät katoa? Varmasti kaksi: Herra ja lähimmäinen. Nämä kaksi rikkautta eivät katoa!"⁶⁵

62. Vapauttakoon Herra kirkon uusista gnostilaisuuden ja pelagiolaisuuden muodoista, jotka vaikeuttavat ja pysäyttävät sen matkaa kohti pyhyyttä! Nämä vääristymät ilmenevät eri muodoissa, oman temperamenttinsa ja omien ominaispiirteidensä mukaan. Siksi kehotan jokaista kysymään itseltään ja tutkiskelemaan Jumalan edessä, millä tavalla ne saattavat ilmetä hänen elämässään.

---

65 Saarna syrjittyjen ihmisten riemuvuoden messussa 13. marraskuuta 2016: *L'Osservatore Romano* 14.-15. marraskuuta 2016, s. 8.

Kolmas luku

OPETTAJAN VALOSSA

63. Voi olla monia teorioita siitä, mitä on pyhyys, paljon selityksiä ja erotteluja. Sellainen mietiskely voisi olla hyödyllistä, mutta mikään ei ole valaisevampaa kuin palata Jeesuksen sanoihin ja käsittää hänen tapansa välittää totuus. Jeesus selitti hyvin yksinkertaisesti, mitä tarkoittaa olla pyhä, ja hän teki sen jättämällä meille autuaaksijulistukset (vrt. Matt. 5:3-12; Luuk. 6:20-23). Ne ovat kristityn henkilöllisyystodistus. Jos jokainen meistä kysyy: ”Kuinka olla hyvä kristitty?”, vastaus on yksikertainen: on tehtävä, kukin tavallaan, se, mitä Jeesus sanoo autuaaksijulistuksissa.⁶⁶ Niissä hahmottuvat Opettajan kasvot, jotka meidät on kutsuttu tuomaan esiin jokapäiväisessä elämässämme.

64. Sanasta ”onnellinen” tai ”autuas” tulee ”pyhän” synonyymi, koska se ilmaisee, että Jumalalle uskollinen ihminen, joka

---

⁶⁶ Vrt. saarna messussa Casa S. Martassa 9. kesäkuuta 2014: *L'Osservatore Romano* 10. kesäkuuta 2014, s. 8.

elää hänen sanastaan, saavuttaa todellisen autuuden antamalla itsensä.

Vastavirta

65. Vaikka Jeesuksen sanat voivat näyttää meistä runollisilta, ne kulkevat vastavirtaan suhteessa totunnaiseen, siihen, mitä yhteiskunnassa tehdään; ja vaikka tämä Jeesuksen sanoma vetää meitä puoleensa, todellisuudessa maailma johtaa meitä kohti toista elämäntyyliä. Autuaaksijulistukset eivät millään tavoin ole kevyitä eivätkä pinnallisia; päinvastoin, voimme elää niitä todeksi vain jos Pyhä Henki valtaa meidät koko voimallaan ja vapauttaa meidät itsekkyydestä, laiskuudesta, ylpeydestä ja heikkoudesta.

66. Palatkaamme kuuntelemaan Jeesusta kaikella sillä rakkauksella ja kunnioituksella, jonka Opettaja ansaitsee. Sallikaamme hänen koskettaa meitä sanoillaan, provosoida meitä, kutsua meitä todelliseen elämänmuutokseen. Muuten pyhyys on vain sanoja. Muistakaamme nyt yksittäisiä autuaaksijulistuksia Matteuksen evankeliumin mukaan (vrt. 5:3-12).⁶⁷

”Autuaita ovat hengessään köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta”

67. Evankeliumi kutsuu meitä tunnistamaan sydämemme totuuden, näkemään, minne asetamme elämämme turvan. Tavallisesti rikas tuntee olevansa turvassa rikkauksineen, ja ajat-

---

67 Toisen ja kolmannen autuaaksijulistuksen järjestys vaihtelee eri tekstitraktioissa.

telee, että kun ne ovat vaarassa, koko hänen maanpäällisen elämänsä merkitys romahtaa. Jeesus itse sanoi sen vertauksessa ylpeästä rikkaasta, puhuessaan tuosta itsevarmasta typerästä miehestä, joka ei ajatellut, että saattoi kuolla samana päivänä (vrt. Luuk. 12:16-21).

68. Rikkaudet eivät takaa sinulle mitään. Pikemminkin: kun sydän tuntee olevansa rikas, se on niin itseensä tyytyväinen, että ei ole tilaa Jumalan sanalle, veljien ja sisarten rakastamiselle eikä elämän tärkeimmistä asioista nauttimiselle. Niin se jää vaille suurimpia hyvyiksiä. Siksi Jeesus kutsuu autuaiksi hengessään köyhiä, niitä, joilla on köyhä sydän, johon Herra voi käydä sisään jatkuvalla uutuudellaan.

69. Tämä hengellinen köyhyys liittyy siihen ”pyhään välinpitämättömyyteen”, jota ehdotti pyhä Ignatius de Loyola. Siinä saavutamme suuren sisäisen vapauden: ”Sen vuoksi on välttämätöntä, että suhtaudumme yhdentekevästi kaikkiin luotuihin kaikessa siinä, mikä on jätetty vapaasti meidän vapaalle ratkaisuvallallemme eikä ole kielletty. Siten meidän ei tule omalta puoleltamme haluta terveyttä enempää kuin sairautakaan, rikkautta enempää kuin köyhyyttä, kunniaa enempää kuin häpeää, pitkää elämää enempää kuin lyhyttä, ja samaten kaikessa muussa.”⁶⁸

70. Luukas ei puhu ”hengessään” köyhyydestä, vaan ”köyhistä” (vrt. Luuk. 6:20), ja niin hän kutsuu meitä myös vaatimattomaan ja yksinkertaiseen elämään. Tällä tavalla hän kutsuu meitä jakamaan köyhimpien elämän, kuten apostolit, ja

---

68 *Hengellisiä harjoituksia*, 23d (Suom. Seppo A. Teinonen 1981).

lopulta tulemaan Jeesuksen kaltaisiksi: hän ”oli rikas mutta tuli köyhäksi” (2. Kor. 8:9).

Olla sydämessään köyhä: sitä on pyhyys.

”Autuaita kärsivälliset: he perivät maan”

71. Se on voimakas ilmaus tässä maailmassa, joka alusta saakka on vihollisuuden paikka, jossa kaikkialla kiistellään, jossa kaikkialla on vihaa, jossa jatkuvasti luokittelemme toisia heidän ajatustensa, tapojensa ja jopa heidän puhe- ja pukeutumistapansa mukaan. Se on ylpeyden ja turhamaisuuden valtakunta, jossa jokainen uskoo, että hänellä on oikeus asettaa itsensä toisten yläpuolelle. Vaikka se näyttäisi mahdottomalta, Jeesus ehdottaa toisenlaista toimintatapaa: kärsivällisyyttä, lempeyttä. Sitä hän harjoitti opetuslastensa kanssa ja sen näemme hänen saapuessaan Jerusalemiin: ”Katso, kuninkaasi tulee! Hän tulee luoksesi lempeänä, ratsastaen aasilla, työjuhdan varsalla” (Matt. 21:5; vrt. Sak. 9:9).

72. Hän sanoi: ”oppikaa minulta: minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä. Näin teidän sielunne löytää levon” (Matt. 11:29). Jos elämme tuohtuneina, ylimielisinä toisia kohtaan, lopulta väsymme ja näännymme. Mutta kun näemme heidän rajoitteensa ja puutteensa hellästi ja lempeästi, ilman ylemmydentunnetta, voimme ojentaa heille kätemme emmekä tuhlaa energiaa hyödyttömiin valituksiin. Pyhälle Lisieux’n Teresalle ”täydellinen lähimmäisenrakkaus on sitä, että kestää toisten puutteet, ei hämmästele enää heidän heikkouksiaan”.⁶⁹

---

69 Käsikirjoitus C (suom. teoksessa *Pieni tie*, KATT 1997).

73. Paavali mainitsee lempeyden yhtenä Pyhän Hengen hehdelmistä (vrt. Gal. 5:23). Hän sanoo, että jos joskus jonkun veljemme pahat teot huolestuttavat meitä, meidän on lähestyttävä häntä ojentaaksemme, mutta "lempeästi" (Gal. 6:1), ja muistuttaa: "Olkaa kuitenkin varuillanne, ettette itse joudu kiusaukseen." Myös oman uskon ja omien vakaumusten puolustaminen on tehtävä lempeästi (vrt. 1. Piet. 3:16), ja jopa vastustajiakin on kohdeltava lempeästi (vrt. 2. Tim. 2:25). Kirkossa olemme usein erehtyneet, koska emme ole vastaanottaneet tätä Jumalan sanan vetoomusta.

74. Lempeys on toinen ilmaus sisäisestä köyhyydestä, luottamuksen asettamisesta yksin Jumalaan. Raamatussa käytetään samaa sanaa (*anawim*) viitattaessa köyhiin ja nöyriin. Joku voisi esittää vastalauseen: "Jos olen liian lempeä, kaikki ajattelevat, että olen typerä, että olen tyhmä tai heikko." Ehkä niin on, mutta antaa vain toisten ajatella niin. On parempi olla aina lempeitä, ja suurimmat toiveemme toteutuvat: lempeät, kärsivälliset "perivät maan" ja näkevät Jumalan lupauksen toteutuvan elämässään. Riippumatta olosuhteista kärsivälliset ihmiset panevat toivonsa Herraan, ja ne, jotka panevat toivonsa Herraan, perivät maan ja nauttivat suurta rauhaa (vrt. Ps. 37:9, 11). Samalla Herrakin luottaa heihin: "Köyhää minä katson, köyhää, hengeltään särkynyttä, sanani alla arkaa" (Jes. 66:2).

Reagoida nöyrän lempeästi: sitä on pyhyys.

"Autuaita murheelliset: he saavat lohdutuksen"

75. Maaailma sanoo meille juuri päinvastaista: että viihde, nautinto, harhatekijät ja pakeneminen tekevät elämästä hyvää.

Maailmallinen jättää huomiotta, katsoo toisaalle, kun perheessä tai ympärillä on sairauksia tai tuskaa. Maailma ei halua itkeä: se mieluummin unohtaa tuskalliset tilanteet, peittää ne, kätkee ne. Paljon energiaa käytetään pakenemiseen tilanteista, joissa kärsimys on läsnä, uskoen, että on mahdollista kätkeä todellisuus, josta risti ei koskaan, ei koskaan voi puuttua.

76. Ihminen, joka näkee asiat niin kuin ne todella ovat, antaa tuskan lävistää itsensä ja itkee sydämessään, kykenee saavuttamaan elämän syvyyden ja olemaan todella onnellinen.⁷⁰ Tuollainen ihminen on lohdutettu, mutta Jeesuksen lohdutuksella, ei maailman. Näin hänellä voi olla rohkeutta jakaa toisten kärsimykset ja hän lakkaa pakenemasta tuskallisista tilanteista. Niin hän huomaa, että elämällä on merkitys, kun auttaa toista hänen tuskassaan, ymmärtää toisen ahdistusta, antaa lohtua toisille. Tämä ihminen tuntee, että toinen on liha hänen lihastaan, ei pelkää lähestyä, koskettaa hänen haavaansa, on myötätuntoinen, kokee etäisyyksien poistuvan. Näin on mahdollista ottaa vastaan tämä pyhän Paavalin kehoitus: "itkekää itkevien kanssa" (Room. 12:15).

Osata itkeä toisten kanssa: sitä on pyhyys.

---

70 Kirkkoisien ajoista asti kirkko on pitänyt arvossa kyynelten lahjaa, kuten näkyy myös kauniista rukouksesta *Ad petendam compunctionem cordis*: "Kaikkivaltias ja armollinen Jumala, joka synnytit kalliosta elävän veden lähteen janoiselle kansalle, anna kummuta sydämemme kovuudesta katumuksen kyyneläet, jotta voisimme itkeä syntejämme ja ansaita sinun armotasi niiden anteeksiannon" (*Missale Romanum*, ed. typ. 1962, s. [110]).

”Autuaita ne, joilla on vanhurskauden nälkä ja jano: heidät ravitaan”

77. ”Nälkä ja jano” ovat hyvin vahvoja kokemuksia, koska ne vastaavat ensisijaisiin tarpeisiin ja liittyvät henkiinjäämisvaistoon. On ihmisiä, jotka tuolla intensiteetillä kaipaavat oikeudenmukaisuutta ja pyrkivät siihen lujasti toivoen. Jeesus sanoo, että heidät ravitaan, ennemmin tai myöhemmin oikeudenmukaisuus saapuu. Voimme tehdä yhteistyötä, jotta se olisi mahdollista, vaikka emme aina näkisikään tämän toiminnan tuloksia.

78. Mutta oikeudenmukaisuus, jota Jeesus tarjoaa, ei ole sel-laista, jota maailma etsii ja jota usein tahraavat pikkumaiset, yhdeltä tai toiselta taholta manipuloidut intressit. Todellisuus osoittaa meille, kuinka helppoa on mennä mukaan korrup-tioon, olla osa jokapäiväistä politiikkaa ”annan jotta minulle annettaisiin”, jossa kaikki on kaupankäyntiä. Ja kuinka monet kärsivät epäoikeudenmukaisuuksista, kuinka monet jää-vät tarkkailemaan voimattomina, kun toiset vuorotellen jaka-vat keskenään elämän kakun. Jotkut luopuvat taistelemasta todellisen oikeudenmukaisuuden puolesta ja mieluummin nousevat voittajan vaunuihin. Sillä ei ole mitään tekemistä sen vanhurskauden nälän ja janon kanssa, jota Jeesus ylistää.

79. Tuo oikeudenmukaisuus alkaa toteutua jokaisen elämäs-sä, kun tehdään oikeudenmukaisia päätöksiä ja etsitään oi-keudenmukaisuutta köyhiä ja heikkoja kohtaan. Varmasti sana ”oikeudenmukaisuus” voi olla synonyymi uskollisuu-delle Jumalan tahtoa kohtaan koko elämällämme, mutta jos annamme sille liian yleisen merkityksen, unohdamme, että se ilmenee erityisesti oikeudenmukaisuudessa puolustuskyvyt-

tömiä kohtaan: ”Tavoitelkaa oikeudenmukaisuutta, puolustakaa sorrettua, hankkikaa orvolle oikeus, ajakaa lesken asiaa” (Jes. 1:17).

Vanhurskauden etsiminen nälkäisenä ja janoisena: sitä on pyhyys.

”Autuaita ne, jotka toisia armahtavat: heidät armahdetaan”

80. Laupeudella on kaksi puolta: antaa, auttaa, palvella toisia ja myös antaa anteeksi, ymmärtää. Matteus tiivistää sen kulmaisessa säännössä: ”Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille” (7:12). Katekismus muistuttaa meille, että tätä lakia on sovellettava ”kaikissa tilanteissa”,⁷¹ erityisesti kun ihminen ”joutuu toisinaan tilanteisiin, joissa omantunnon arvio on epävarma ja ratkaisunteko vaikea”.⁷²

81. Antaminen ja anteeksiantaminen on yritys toistaa elämäsämme pieni heijastus Jumalan täydellisyydestä; hän lahjoittaa ja antaa anteeksi ylitsevuotavasti. Siksi Luukkaan evankeliumissa ei sanota ”olkaa siis täydellisiä” (Matt. 5:48), vaan: ”Olkaa valmiit armahtamaan, niin kuin teidän Isännekin armahtaa. Älkää tuomitko, niin ei teitäkään tuomita. Älkää julistako ketään syylliseksi, niin ei teitäkään julisteta syylliseksi. Päästäkää vapaaksi, niin teidätkin vapautetaan. Antakaa, niin teille annetaan” (6:36-38). Ja sitten Luukas lisää jotakin, jota meidän ei pidä unohtaa: ”Niin kuin te mittaatte, niin teille mitataan” (6:38). Mittaa, jota käytämme ymmärtääksemme ja

71 KKK 1789; vrt. 1970.

72 KKK 1787.

antaaksemme anteeksi, sovelletaan meihin, jotta meille annetaisiin anteeksi. Mittaa, jota sovellamme antaessamme, sovelletaan meihin, kun saamme palkan taivaassa. Meidän ei pidä unohtaa sitä.

82. Jeesus ei sano "autuaita ne, jotka hautovat kosta". Hän kutsuu autuaiksi niitä, jotka antavat anteeksi ja tekevät niin "seitsemänkymmentäseitsemän kertaa" (Matt. 18:22). On muistettava, että me kaikki olemme anteeksiannettujen joukko. Meitä kaikkia on katsottu jumalallisella myötätunnolla. Jos käymme vilpittömästi Herran luo ja kuuntelemme tarkasti, luultavasti kuulemme joskus tämän moitteen: "Eikö sinunkin olisi pitänyt armahtaa työtoveriasi, niin kuin minä armahdin sinua?" (Matt. 18:33).

Katsoa ja toimia laupiaasti: sitä on pyhyys.

"Autuaita puhdassydämiset: he saavat nähdä Jumalan"

83. Tämä autuaaksijulistus viittaa niihin, joilla on yksinkertainen, puhdas sydän vailla tahroja, sillä sydän, joka osaa rakastaa, ei anna tulla elämäänsä mitään, mikä uhkaa tai heikentää tuota rakkautta tai vaarantaa sen. Raamatussa sydän tarkoittaa todellisia aikomuksiamme, sitä, mitä todella etsimme ja kaipaamme, huolimatta siitä, mitä näytämme: "Ihminen katsoo ulkokuorta, mutta Herra näkee sydämeen" (1. Sam 16:7). Hän pyrkii puhumaan meille sydämessämme (vrt. Hoos. 2:16) ja tahtoo kirjoittaa sinne lakinsa (vrt. Jer. 31:33). Hän haluaa antaa meille uuden sydämen (vrt. Hes. 36:26).

84. "Ennen muuta varjele sitä, mikä on sydämessäsi" (Sananl. 4:23). Millään vääryyden tahraamalla ei ole todellista arvoa Herralle. Hän "ei siedä vilppiä, kaihtaa järjetöntä järkeilyä" (Viis. 1:5). Isä, joka "näkee salassa" (Matt. 6:6), tunnistaa sen, mikä ei ole puhdasta, eli sen, mikä ei ole vilpitöntä, vaan vain pintaa ja näennäisyyttä, kuten Poikakin tietää, "mitä ihmisessä on" (Joh. 2:25).

85. On totta, että ei ole rakkautta ilman rakkauden tekoja, mutta tämä autuaaksijulistus muistuttaa meille, että Herra odottaa sydäimestä kumpuavaa omistautumista veljille ja sisarille: "Vaikka jakaisin kaiken omaisuuteni nälkää näkeville ja vaikka antaisin polttaa itseni tulella mutta minulta puuttuisi rakkaus, en sillä mitään voittaisi" (1. Kor. 13:3). Matteuksen evankeliumista näemme, että se, mikä tulee sydäimestä, tekee ihmisen epäpuhtaaksi (vrt. 15:18), koska sieltä lähtevät murhat, varkaudet, väärät todistukset ja niin edelleen (vrt. 15:19). Sydämen aikomuksista syntyvät syvimmät toiveet ja päätökset, jotka todella liikuttavat meitä.

86. Kun sydän rakastaa Jumalaa ja lähimmäistä (vrt. Matt. 22:36-40), kun se on sydämen todellinen aikomus eikä tyhjiä sanoja, silloin tuo sydän on puhdas ja voi nähdä Jumalan. Hymnissään rakkaudelle pyhä Paavali muistuttaa: "Nyt katselemme vielä kuin kuvastimesta, kuin arvoitusta" (1. Kor. 13:12), mutta siinä määrin kuin rakkaus todella hallitsee, tulemme kykeneviksi näkemään "kasvoista kasvoihin". Jeesus lupaa, että ne, joilla on puhdas sydän, "näkevät Jumalan".

Sydämen pitäminen puhtaana kaikesta siitä, mikä tahraa rakkautta: sitä on pyhyys.

”Autuaita rauhantekijät: he saavat Jumalan lapsen nimen”

87. Tämä autuaaksijulistus saa meidät ajattelemaan lukemattomia toistuvia sotatilanteita. Hyvin usein me olemme konfliktien tai ainakin väärinymmärrysten lähde. Esimerkiksi: kuulen jotakin jostakusta ja menen ja kerron sen toiselle; ehkäpä teen kuulemastani vielä toisen laajennetun version ja levitän sitä eteenpäin. Ja mitä enemmän vahinkoa onnistun tekemään, sitä enemmän se näyttää tuottavan minulle tyydytystä. Juorumaailma koostuu ihmisistä, jotka omistautuvat kritisoimaan ja tuhoamaan, eikä se rakenna rauhaa. Nuo ihmiset ovat pikemminkin rauhan vihollisia, eivät millään tavoin autuaita.⁷³

88. Rauhantekijät ovat rauhan lähde; he rakentavat rauhaa ja ystävyyttä yhteiskunnassa. Niille, jotka työskentelevät kylvääkseen rauhaa kaikkialla, Jeesus antaa ihmeellisen lupauksen: ”he saavat Jumalan lapsen nimen” (Matt. 5:9). Hän pyysi opetuslapsia sanomaan taloon tullessaan: ”Rauha tälle kodille!” (Luuk. 10:5). Jumalan sana kehottaa jokaista uskovaa etsimään rauhaa yhdessä toisten kanssa (vrt. 2. Tim. 2:22). ”Vanhurskauden siemen kylvetään rauhan tekoina, ja se tuottaa hedelmän niille, jotka rauhaa rakentavat” (Jaak. 3:18). Ja jos meillä joskus yhteisössämme on epäilyksiä

---

73 Panettelu ja herjaus ovat kuin terroriteko: pudotetaan pommi, tuhotaan, ja iskijä menee tiehensä tyytyväisenä ja rauhassa. Tämä on hyvin erilaista kuin rehellinen puhuminen kasvoista kasvoihin, tyynen vilpittömästi, ajatellen toisen parasta.

siitä, mitä pitäisi tehdä, ”pyrkikäämme siis rakentamaan rauhaa” (Room. 14:19), koska ykseys on konfliktia tärkeämpi.⁷⁴

89. Ei ole helppo rakentaa tätä evankelista rauhaa, joka ei sulje pois ketään, vaan integroi nekin, jotka ovat outoja, hankalat ihmiset, ne, jotka pyytävät huomiota, ne, jotka ovat erilaisia, elämän kolhimia tai kiinnostuneita muista asioista. Se on raskasta ja vaatii suurta mielen ja sydämen avoimuutta, koska kyseessä ei ole ”konsensus paperilla tai hetkellinen rauha onnelliselle vähemmistölle”⁷⁵, saati ”muutamien projekti, joka on suunnattu muutamille”.⁷⁶ Ei myöskään ole tarkoitus jättää konflikteja huomiotta, vaan ”hyväksyä konfliktin kestäminen, ratkaista se ja muuttaa se yhdistäväksi lenkiksi uudessa prosessissa”.⁷⁷ On kyse siitä, että olemme rauhan tekijöitä, koska rauhan rakentaminen on taito, joka vaatii tyyneyttä, luovuutta, herkkyyttä ja kyvykkyyttä.

Rauhan kylväminen ympärillämme: sitä on pyhyys.

”Autuaita ovat ne, joita vanhurskauden vuoksi vainotaan: heidän on taivasten valtakunta”

90. Jeesus itse korostaa, että tämä tie kulkee vastavirtaan, jopa niin pitkälle, että meistä tulee ihmisiä, jotka omalla elämäl-

---

74 Tietyissä tilanteissa voi olla välttämätöntä puhua jonkun veljen tai sisaren vaikeuksista. Näissä tapauksissa voi käydä niin, että välitetään tulkinta eikä objektiivinen tosiasia. Intohimo vääristää konkreettisen tosiasiallisen todellisuuden, muuttaa sen tulkinnaksi ja lopulta välittää sen edelleen subjektiivisena. Niin tuhotaan todellisuus eikä kunnioiteta totuutta toisesta.

75 Vrt. apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 218: AAS 105 (2013), 1110.

76 Vrt. *ibid.*, 239: 1116.

77 *Ibid.*, 227: 1112.

lään kyseenalaistavat yhteiskuntaa – hankalia ihmisiä. Jeesus muistuttaa, että monia ihmisiä vainotaan ja on vainottu yksinkertaisesti siksi, että he ovat taistelleet oikeudenmukaisuuden puolesta, eläneet todeksi sitoumuksensa Jumalan ja toisten kanssa. Ellemme halua vajota hämääriin keskinkertaisuuteen, älkäämme kaivatko mukavaa elämää, sillä ”se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen” (Matt. 16:25).

91. Evankeliumia todeksi eläessämme emme voi odottaa, että kaikki ympärillämme olisi suosiollista, koska usein vallanhalmo ja maalliset intressit toimivat meitä vastaan. Pyhä Johannes Paavali II sanoi: ”Yhteiskunta vieraantuu, jos sen yhteiskuntajärjestys-, tuotanto- ja kulutusmuodot vaikeuttavat tätä ihmisen itsensä antamista ja ihmisten välisen solidaarisuuden syntymistä.”⁷⁸ Sellaisessa vieraantuneessa yhteiskunnassa politiikka, tiedotusvälineet, talous, kulttuuri ja jopa uskonto kietoutuvat yhteen tavalla, joka estää autenttista inhimillistä ja sosiaalista kehitystä. Silloin autuaaksijulistusten elämisestä tulee vaikeaa ja sitä voidaan jopa vieroksua, epäillä ja pilkata.

92. Risti, ennen kaikkea vaivat ja kärsimykset, jotka kestäimme elääksemme todeksi rakkauden käskyä ja oikeudenmukaisuuden tietä, on kypsymisen ja pyhityksen lähde. Muistaakamme, että kun Uusi testamentti puhuu kärsimyksistä, joita on kestettävä evankeliumin vuoksi, se viittaa juuri vainoihin (vrt. Ap.t. 5:41; Fil. 1:29; Kol. 1:24; 2. Tim. 1:12; 1. Piet. 2:20; 4:14-16; Ilm. 2:10).

93. Puhumme kuitenkin väistämättömistä vainoista, emme niistä, joita itse saatamme aiheuttaa väärällä tavallamme koh-

---

78 Kiertokirje *Centesimus annus* (1. toukokuuta 1991), 41c: AAS 83 (1991), 844-845.

della toisia. Pyhä ei ole eksentrinen, nuiva ihminen, joka tekee itsensä sietämättömäksi turhamaisuudellaan, kielteisyydellään tai kaunoillaan. Sellaisia eivät olleet Kristuksen apostolit. Apostolien teoissa kerrotaan jatkuvasti, että he ”olivat koko kansan suosiossa” (2:47; vrt. 4:21, 33; 5:13), kun taas jotkut viiranomaiset etsivät ja vainosivat heitä (vrt. 4:1-3; 5:17-18).

94. Vainot eivät ole mennyttä todellisuutta, koska nykyäänkin kärsimme niitä, sekä julmalla tavalla, kuten lukuisat nykyajan marttyyrit, että hienovaraisemmin, herjauksilla ja valheilla. Jeesus sanoo: ”Autuaita olette te, kun teitä minun tähteni herjataan... ja kun teistä valheellisesti puhutaan kaikkea pahaa” (Matt. 5:11). Toisinaan on kyse pilkasta, joka pyrkii vääristämään uskomme ja tekemään meidät naurunalaisiksi.

Evankeliumin tien hyväksyminen joka päivä, vaikka se aiheuttaisi meille ongelmia: sitä on pyhyys.

Suuri käyttäytymissääntö

95. Matteuksen evankeliumin 25. luvussa (j. 31-46) Jeesus palaa yhteen näistä autuaaksijulistuksista (autuaita ne, jotka toisia armahtavat). Jos etsimme sitä pyhyyttä, joka on otollista Jumalan silmissä, tästä tekstistä löydämme käyttäytymissääntön, jonka perusteella meidät tuomitaan: ”Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni” (25:35-36).

Uskollisuudesta Opettajalle

96. Olla pyhä ei siis tarkoita mitään teeskenneltyyn ekstaasiin tempautumista. Pyhä Johannes Paavali II sanoi: ”Jos todella lähdemme Kristuksen katselemisesta, meidän täytyisi osata tunnistaa hänet ennen kaikkea niiden kasvoilta, joihin hän itse halusi samaistua.”⁷⁹ Matteuksen teksti 25:35-36 ”ei ole pelkkä kutsu rakkauteen: se on sivu kristologiaa, joka heijastaa valonsäteen Kristuksen salaisuuteen”.⁸⁰ Tässä kutsussa tunnistaa hänet köyhissä ja kärsivissä paljastuu Kristuksen sydän, hänen tunteensa ja syvimät valintansa, joihin jokainen pyhä pyrkii mukautumaan.

97. Näiden Jeesuksen pyyntöjen voiman edessä on velvollisuuteni pyytää kristittyjä hyväksymään ne ja ottamaan ne vastaan vilpittömän avoimesti, *sine glossa* eli ilman kommentteja, ilman selittelyjä ja verukkeita, jotka vievät niiltä voiman. Herra on tehnyt hyvin selväksi, että pyhyyttä ei voi käsittää eikä elää irrallaan näistä hänen vaatimuksistaan, koska laupeus on ”evankeliumin sykkivä sydän”.⁸¹

98. Kun kohtaan ihmisen, joka nukkuu ulkona kylmässä yössä, saatan tuntea, että hän on ärsyttävä, laiska rikollinen, este tielläni, rasite omalletunnolleni, ongelma, joka poliitikkojen on ratkaistava, ja ehkä roska, joka likaa julkisen tilan. Tai voin reagoida uskosta ja rakkaudesta käsin ja tunnistaa hänessä ihmisolennon, jolla on sama arvokkuus kuin minullakin, joka on Isän äärettömästi rakastama luotu, Jumalan kuva, Kristuk-

---

79 Apostolinen kirje *Novo millennio ineunte* (6. tammikuuta 2001), 49: AAS 93 (2001), 302.

80 Ibid.

81 Bulla *Misericordiae Vultus* (11. huhtikuuta 2015), 12: AAS 107 (2015), 407.

sen lunastama veli tai sisar. Tätä on kristittyinä oleminen! Vai voiko ehkä pyhyiden käsittää ilman tätä jokaisen ihmisolennon arvokkuuden elävää tunnistamista?⁸²

99. Tämä merkitsee kristityille tervettä ja pysyvää tyytymättömyyttä. Vaikka avun antaminen yhdellekin ihmiselle jo oikeuttaisi kaikki ponnistuksemme, se ei riitä meille. Kanadan piispat vahvistivat sen selvästi osoittaen, että esimerkiksi Raamatun opetuksessa riemuvuodesta ei ole kyse vain joidenkin hyvien tekojen tekemisestä, vaan yhteiskunnallisen muutoksen etsimisestä: ”Jotta myös tulevat sukupolvet vapautettaisiin, selvästi päämäärän täytyi olla oikeudenmukaisten yhteiskunta- ja talousjärjestelmien palauttaminen, jotta ei enää voisi olla syrjintää.”⁸³

Ideologiat, jotka runtelevat evankeliumin sydämen

100. Valitettavasti joskus ideologiat johtavat kahteen haitalliseen erehdykseen. Yksi on niiden kristittyjen erehdys, jotka erottavat nämä evankeliumin vaatimukset omasta henkilökohtaisesta suhteestaan Herran kanssa, sisäisestä yhteydestä hänen kanssaan, armosta. Niin kristinusko muutetaan jonkinlaiseksi kansalaisjärjestöksi, riistäen siltä sen loistavan spiritualiteetin, jota niin hyvin elivät ja ilmensivät pyhä Franciscus Assisilainen, pyhä Vincent de Paul, pyhä Teresa Kalkuttalainen ja monet muut. Näille suurille pyhille rukous, Jumalan rakkaus ja evankeliumin lukeminen ei suinkaan vähentänyt

---

82 Muistakaamme laupiaan samarialaisen reaktiota sen miehen edessä, jonka rosvot olivat jättäneet puolikuolleena tienvarteen (vrt. Luuk. 10:30-37).

83 Kanadan katolinen piispainkokous – yhteiskunnallisten asioiden komissio, Avoin kirje parlamentin jäsenille, *The Common Good or Exclusion: A Choice for Canadians* (1. helmikuuta 2001), 9.

innokasta ja tehokasta lähimmäisille omistautumista, vaan aivan päinvastoin.

101. Haitallinen ja ideologinen on myös niiden erehdys, jotka suhtautuvat epäluuloisesti toisten sosiaaliseen toimintaan pitäen sitä jonakin pinnallisena, maallisena, maallistuneena, materialistisena, kommunistisena tai populistisena. Ehkä he relativisoivat sitä, niin kuin olisi muita tärkeämpiä asioita tai niin kuin ainoa tärkeä asia olisi vain se tietty etiikka tai asia, jota he itse puolustavat. Esimerkiksi: meidän on selvästi, lujasti ja innokkaasti puolustettava viattomien vielä syntymättömien lasten elämää, koska kyseessä on ihmiselämän arvokkuus, joka on aina pyhää, ja koska sitä vaatii rakkaus jokaista ihmistä kohtaan kehitysvaiheesta riippumatta. Mutta yhtä lailla pyhä on jo syntyneiden ihmisten elämä: köyhien, kurjuudessa kärsivien, hylättyjen, syrjittyjen, ihmiskaupan uhrien, vaille hoitoa jätettyjen (kätkeytyksi eutanasiavaarassa olevien) sairaiden ja vanhusten, uusien orjuuden muotojen uhrien ja kaikin tavoin torjuttujen ihmisten elämä.⁸⁴ Emme voi pitää esillä sellaista pyhyiden ihannetta, joka jättäisi huomiotta tämän maailman epäoikeudenmukaisuuden, jossa jotkut juhli-
vat, tuhlaavat huoletta ja elävät vain kulutusuuuuuuksia var-
ten, kun toiset katsovat vain ulkoa ja elävät köyhyydessä ja kurjuudessa koko elämänsä.

102. Usein kuulee sanottavan, että nykymaailman relativismin ja rajoitteiden edessä esimerkiksi siirtolaisten tilanne oli-

---

84 Latinalaisen Amerikan ja Karibian piispojen V yleiskokous, kirkon jatkuvan opetusviran mukaisesti, opetti, että ihmisolento "on aina pyhä, sikiämisestä alkaen, kaikissa olemassaolonsa vaiheissa aina luonnolliseen kuolemaan saakka ja kuoleman jälkeen", ja että hänen elämänsä on suojeltava "sikiämisestä alkaen kaikissa vaiheissa aina luonnolliseen kuolemaan saakka" (Aparecidan asiakirja, 2. kesäkuuta 2007, 388; 464).

si vähemmän tärkeä aihe. Jotkut katolilaiset sanovat, että se on toissijainen suhteessa ”vakaviin” bioetiikan ongelmiin. Voi ymmärtää, että menestyksestään huolestunut poliitikko sanoo tuollaisia asioita, mutta ei kristitty; kristityille sovelias asenne on vain asettuminen niiden veljien ja sisarten asemaan, jotka vaarantavat elämänsä antaakseen tulevaisuuden lapsilleen. Emmekö ymmärrä, että juuri sitä Jeesus vaatii meiltä sanoessaan, että vieraassa otamme vastaan hänet itsensä (vrt. Matt. 25:35)? Pyhä Benedictus hyväksyi sen varauksetta, ja vaikka se olisi voinut ”vaikeuttaa” munkkien elämää, hän määräsi, että kaikki luostariin tulevat vieraat on otettava vastaan ”kuin Kristus”,⁸⁵ jopa palvelonnan elein,⁸⁶ ja että köyhistä pyhiinvaeltajista ”huolehdiittakoon vastaanotettaessa hyvin innokkaasti”.⁸⁷

103. Jotakin samanlaista kuvaa Vanha testamentti sanoessaan: ”Älä tee muukalaiselle vääryyttä äläkä riistä häntä, sillä olet itsekin ollut muukalaisena Egyptissä” (2. Moos. 22:20). ”Kohdelkaa joukossanne asuvia siirtolaisia ikään kuin he olisivat heimolaisianne ja rakastakaa heitä kuin itseänne, sillä te olette itsekin olleet muukalaisina Egyptissä” (3. Moos. 19:34). Siksi ei ole kyse paavin keksinnöstä eikä ohimenevästä villityksestä. Meidätkin, nykykontekstissa, on kutsuttu elämään hengellisen valaistumisen tietä, jonka meille esitti profeetta Jeesaja kysyessään, mikä on Jumalalle mieleen: ”Murrat leipää nälkäiselle, avaat kotisi kodittomalle, vaatetat alastoman, kun hänet näet, etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi. Silloin sinun valosi puhkeaa näkyviin kuin aamunkoi” (58:7-8).

---

85 *Sääntö*, 53, 1: PL 66, 749.

86 Vrt. *ibid.*, 53, 7: PL 66, 750.

87 *Ibid.*, 53, 15: PL 66, 751.

Otollisin jumalanpalvelus

104. Saatamme ajatella, että annamme kunnian Jumalalle vain jumalanpalveluksella ja rukouksella tai yksinomaan noudattamalla joitakin eettisiä normeja – ja onhan totta, että etusija kuuluu suhteelle Jumalaan. Mutta unohtamme, että kriteeri elämämme arvioimiseksi on ennen kaikkea se, mitä olemme tehneet toisille. Rukous on arvokasta, jos se ruokkii joka päiväistä rakkauden lahjaa. Kulttimme on otollinen Jumalalle, kun tuomme siihen mukaan aikomuksen elää jalomielisenä ja kun annamme Jumalan lahjan, jonka siinä vastaanotamme, ilmetä omistautumisessa veljille ja sisarille.

105. Samasta syystä paras tapa erottaa, onko rukouksen tiemme aitoa, on tarkkailla, missä määrin elämämme muuttuu laupeuden valossa. Sillä ”laupeus ei ole ainoastaan Isän toimintaa vaan myös kriteeri sen ymmärtämiseksi, ketkä ovat todella hänen lapsiaan”.⁸⁸ Se on ”kirkon elämän perusta”.⁸⁹ Haluan vielä kerran korostaa, että vaikka laupeus ei sulje pois oikeudenmukaisuutta ja totuutta, ”ennen kaikkea meidän on sanottava, että laupeus on oikeudenmukaisuuden täyteys ja Jumalan totuuden loistavin ilmeneminen”.⁹⁰ Se ”on avain tai vaaseen”.⁹¹

106. En voi olla muistamatta pyhän Tuomas Akvinolaisen esittämää kysymystä: mitkä ovat suurimpia tekojamme, mitkä ulkoiset teot parhaiten ilmentävät rakkauttamme Jumalaa

---

88 Bulla *Misericordiae Vultus* (11. huhtikuuta 2015), 9: AAS 107 (2015), 405.

89 *Ibid.*, 10: AAS 107 (2015), 406.

90 Apostolinen kehotuskirje *Amoris laetitia* (19. maaliskuuta 2016), 311: AAS 108 (2016), 439.

91 Apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 197: AAS 105 (2013), 1103.

kohtaan? Hän vastasi epäröimättä: laupeudentyöt lähimmäistä kohtaan⁹² enemmän kuin jumalanpalvelusaktit: ”Emme harjoita palvelusta Jumalalle uhreilla ja ulkoisilla uhrauksilla hänen edukseen, vaan meidän ja lähimmäistemme eduksi. Hän ei tarvitse uhrejamme, vaan haluaa, että ne uhrataan hänelle meidän hartaudeksemme ja lähimmäisen eduksi. Siksi laupeus, jolla autetaan toisen kurjuutta, on hänelle mieluisin uhri, koska se läheisemmin takaa lähimmäisen parhaan.”⁹³

107. Se, joka todella haluaa antaa elämällään kunnian Jumalalle, se, joka todella kaipaa pyhittymistä, jotta hänen elämänsä antaisi kunnian pyhälle Jumalalle, on kutsuttu kärsivällisesti ja uupumatta tekemään laupeudentöitä. Sen ymmärsi hyvin pyhä Teresa Kalkuttalainen: ”Kyllä, minulla on monia inhimillisiä heikkouksia, inhimillisiä kurjuuksia... Mutta hän alentaa itsensä ja käyttää meitä, sinua ja minua, olemaan hänen rakkautensa ja hänen myötätuntonsa maailmassa, huolimatta synneistämme, huolimatta kurjuudestamme ja puutteistamme. Hän on riippuvainen meistä rakastaakseen maailmaa ja osoittaakseen sille, kuinka paljon sitä rakastaa. Jos keskitymme liikaa itseemme, meille ei jää aikaa toisia varten.”⁹⁴

108. Hedonistisessa kulutuskeskeisyydessä meille käy huonosti, koska pakkomielteessä pitää hauskaa lopulta keskitymme liikaa itseemme ja oikeuksiimme ja haluamme epätoivoisesti vapaa-aikaa nauttiaksemme elämästä. On vaikea sitoutua ja omistautua huonosti voivien auttamiseen, jos emme vaali tiettyä vaatimattomuutta, jos emme taistele tätä kuumetta vastaan, jota kulutusyhteiskunta meille tyrkyttää

---

92 Vrt. *Summa Theologiae*, II-II, q. 30, a. 4.

93 Ibid., ad 1.

94 *Cristo en los Pobres*, Madrid 1981, 37-38.

myydäkseen tavaroita ja joka lopulta muuttaa meidät tyytymättömiksi köyhiksi, jotka haluavat omistaa kaiken ja kokeilla kaikkea. Myös pinnallisen informaation kulutus ja nopeat ja virtuaaliset kommunikaatiomuodot voivat olla tainnutustekijä, joka vie kaiken aikamme ja etäännyttää meidät veljien ja sisarten kärsivästä lihasta. Keskellä tätä nykyistä kierrettä kaiakuu uudelleen evankeliumi tarjotakseen meille erilaisen, terveellisemmän ja onnellisemmän elämän.

* * *

109. Pyhien todistuksen voima on autuaaksijulistusten ja viimeisen tuomion käyttäytymissäännön todeksi elämistä. Ne ovat vähiä yksinkertaisia sanoja, mutta käytännöllisiä ja kaikille päteviä, sillä kristinusko on ennen kaikkea harjoittamista varten. Vaikka se onkin myös mietiskelyn kohde, sillä on arvoa vain jos se auttaa meitä elämään todeksi jokapäiväisessä elämässä. Suosittelen lämpimästi lukemaan usein näitä suuria Raamatun tekstejä, muistamaan niitä, rukoilemaan niiden kanssa ja pyrkimään toteuttamaan niitä. Ne tekevät meille hyvää, ne tekevät meidät aidosti onnellisiksi.

Neljäs luku

JOITAKIN PYHYYDEN OMINAISPIIRTEITÄ NYKYMAAILMASSA

110. Sen suuren pyhyiden kuvan puitteissa, jonka meille esittävät autuaaksijulistukset ja Matt. 25:31-46, haluan koota joitakin ominaispiirteitä tai hengellisiä ilmauksia, jotka mielestäni ovat välttämättömiä ymmärtääksemme elämäntyyliä, johon Herra meitä kutsuu. En selitä pyhityksen välineitä, jotka jo tunnemme: eri rukousmenetelmät, kallisarvoiset eukaristian ja sovituksen sakramentit, uhrin, eri hartausmuodot, hengellinen ohjaus ja monet muut. Viittaan vain joihinkin näkökohtiin kutsussa pyhyyteen, joiden toivon erityisesti saavan vastakaikua.

111. Nämä ominaispiirteet, joita haluan korostaa, eivät tietenkään kata kaikkea, mistä pyhyiden malli muodostuu. Ne ovat kuitenkin viisi suurta osoitusta rakkaudesta Jumalaa ja lähimmäistä kohtaan, joita pidän erityisen tärkeinä joidenkin nykykulttuurin riskien ja rajoitteiden vuoksi. Noissa riskeissä ilmenevät hermostunut ja väkivaltainen ahdistuneisuus, joka

hajottaa ja heikentää meitä, kielteisyys ja masentuneisuus, mukavuudenhaluinen, kulutuskeskeinen ja itsekäs laiskuus, individualismi ja useat väärän hengellisyyden muodot ilman kohtaamista Jumalan kanssa, jotka hallitsevat nykyisillä uskonnollisilla markkinoilla.

Kestäminen, kärsivällisyys ja lempeys

112. Ensimmäinen näistä suurista ominaispiirteistä on pysyä keskittyneinä ja lujina Jumalassa, joka rakastaa ja tukee meitä. Tästä sisäisestä lujuudesta käsin on mahdollista kestää vastoinkäymiset ja elämän tapahtumat ja myös toisten aggressiot, heidän uskottomuutensa ja puutteensa: ”Jos Jumala on meidän puolellamme, kuka voi olla meitä vastaan?” (Room. 8:31). Tämä on rauhan lähde, rauhan, joka ilmenee pyhän ihmisen asenteissa. Tuollaisen sisäisen lujuuden perustalta pyhyiden todistus kiihtyvässä, muuttuvassa ja aggressiivisessä maailmassamme koostuu kärsivällisestä ja kestävästä hyvän tekemisestä. Se on rakkauden uskollisuutta, sillä se, joka tukeutuu Jumalaan (*pistis* = usko, luottamus), voi olla uskollinen (*pistós*) myös veljiä ja sisaria kohtaan, ei hylkää heitä vaikeina hetkinä, ei anna ahdistuksen houkutella itseään ja pysyy toisten rinnalla silloinkin kun nämä eivät tuota hänelle välitöntä tyydytystä.

113. Pyhä Paavali kehotti Rooman kristittyjä: ”Älkää maksa-ko kenellekään pahaa pahalla” (Room. 12:17), älkää halutko ottaa oikeutta omiin käsiinne (vrt. j. 19), älkää antako pahan voittaa itseänne, vaan voittakaa paha hyvällä (vrt. j. 21). Tämä asenne ei ole heikkouden vaan todellisen voiman merkki, sillä Jumala itse ”on kärsivällinen, mutta hänen voimansa on suu-

ri” (Nah. 1:3). Jumalan sana varoittaa: ”Hylätkää kaikki katkeruus, kiukku, viha, riitely ja herjaaminen, kaikkalainen pahuus” (Ef. 4:31).

114. On välttämätöntä taistella ja olla varuillamme aggressiivisten ja itsekkäiden taipumustemme edessä, jotta emme salli niiden juurtua: ”Vaikka vihastuttekkin, älkää tehkö syntiä. Sopikaa riitanne, ennen kuin aurinko laskee” (Ef. 4:26). Kun olosuhteet ahdistavat meitä, voimme aina turvautua pyyntörukouksen ankkuriin, joka johtaa meidät olemaan uudelleen Jumalan käsissä ja lähellä rauhan lähettä: ”Älkää olko mistään huolissanne, vaan saattakaa aina se, mitä tarvitsette, rukoillen, anoen ja kiittäen Jumalan tietoon. Silloin Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen, varjelee teidän sydämenne” (Fil. 4:6-7).

115. Kristitytkin voivat osallistua sanallisen väkivallan verkostoihin internetin ja erilaisten digitaalisten vuorovaikutusympäristöjen kautta. Jopa katolisissa medioissa saateetaan ylittää rajat, siedetään mustamaalausta ja herjaamista, ja kaikki etiikka ja kaikki toisten hyvän nimen kunnioittaminen näyttää poissuljetulta. Niin ilmenee vaarallinen dualismi, sillä näissä verkoissa sanotaan asioita, joita ei siedettäisi julkisessa elämässä, ja pyritään kompensoimaan omaa tyytymättömyyttä ladaten raivokkaasti kostonhalua. On huomattava, että toisinaan, muiden käskyjen puolustamisen verukkeella, ohitetaan täydellisesti kahdeksas käsky: ”Älä sano vääryyttä”, ja tuhotaan armotta kuva toisista. Siinä ilmenee täysin kontrolloimattomana, kuinka kieli on ”vääryyden maailma” ja ”syyttää tuleen elämän pyörän, itse liekehtien helvetin tulta” (Jaak. 3:6).

116. Sisäinen lujuus, joka on armon vaikutusta, suojelee meitä, jotta sosiaaliseen elämään tunkeutuva väkivalta ei vetäisi meitä puoleensa. Armo karkottaa turhamaisuuden ja tekee mahdolliseksi sydämen lempeyden. Pyhä ei tuhlaa voimiaan valittamalla toisten virheistä, hän kykenee vaikenemaan veljiensä ja sisartensa puutteista ja välttää sanallisen väkivallan, joka tuhoaa ja kohtelee huonosti. Hän ei pidä itseään arvollisena olemaan ankara toisia kohtaan, vaan pikemminkin pitää heitä ”parempana kuin itseään” (Fil. 2:3).

117. Meille ei tee hyvää katsoa ylhäältä alas, omaksua armottomien tuomareiden roolia, pitää toisia arvottomina ja pyrkiä jatkuvasti läksyttämään. Tämä on salakavala väkivallan muoto.⁹⁵ Pyhä Ristin Johannes ehdotti toista tietä: ”Pyri mieluumin olemaan kaikkien opettama kuin haluamaan opettaa edes kaikista alhaisinta.”⁹⁶ Hän lisäsi neuvon pitämään paholaisen kaukana: ”Iloitse toisten hyvästä niin kuin se olisi sinun ja pyri vilpittömästi siihen, että heitä pidettäisiin sinua parempina kaikissa asioissa. Tällä tavalla voitat pahan hyvällä, karkotat kauas paholaisen ja saat hengen ilon. Pyri tekemään niin erityisesti niille, jotka vähiten sinua miellyttävät. Tiedä, että ellet harjoitu tällä alalla, et saavuta todellista rakkautta etkä edisty siinä.”⁹⁷

118. Nöyryys voi juurtua sydämeen vain nöyryytysten kautta. Ilman niitä ei ole nöyryyttä eikä pyhyttä. Jos et kykene kestämään etkä uhraamaan joitakin nöyryytyksiä, et ole nöyrä etkä ole pyhyden tiellä. Pyhyys, jonka Jumala lahjoittaa kirkol-

---

95 On monia kiusaamismuotoja, jotka vaikuttavat hienovaraisilta, kunnioittavilta ja jopa hyvin hengellisiltä, mutta aiheuttavat paljon vahinkoa toisten itsekunnioitukselle.

96 *Cautelas*, 13.

97 *Ibid.*

leen, tulee hänen Poikansa nöyryymisen kautta: tämä on tie. Nöyryytys johtaa sinut Jeesuksen kaltaisuuteen, se on välttämätön osa Kristuksen seuraamista: "Kärsihän Kristuskin teidän puolestanne ja jätti teille esikuvan, jotta seuraisitte hänen jälkiään" (1. Piet. 2:21). Kristus taas tuo ilmi Isän nöyryyden: hän nöyryytyy vaeltamaan kansansa kanssa ja kestää sen uskotomuuden ja sen valitukset (vrt. 2. Moos. 34:6-9; Viis. 11:23-12:2; Luuk. 6:36). Siksi apostolit nöyryytyksen jälkeen iloitsivat "siitä, että olivat saaneet kunnian kärsiä häväistystä Jeesuksen nimen tähden" (Ap.t. 5:41).

119. En viittaa vain marttyyrikuoleman kaltaisiin väkivaltaisiin tilanteisiin, vaan jokapäiväisiin nöyryymiin, joita ihmiset kestävät pelastaakseen perheensä; kun he välttävät puhumasta hyvää itsestään ja mieluummin kiittelevät toisia kuin ylistävät itseään, valitsevat vähemmän loistokkaita tehtäviä ja joskus jopa mieluummin kärsivät jonkin vääryyden uhratakseen sen Herralle: "Jos te sen sijaan kestätte silloin, kun joudutte kärsimään tehtyänne oikein, se on Jumalalta teille tulevaa armoa" (1. Piet. 2:20). Se ei ole kulkemista pää painuksissa, vähäpuheisuutta tai seurasta pakenemista. Joskus jollakulla voi olla rohkeutta (juuri siksi, että hän on vapaa itsekeskeisyydestä) keskustella ystävällisesti, vaatia oikeudenmukaisuutta tai puolustaa heikkoja voimakkaiden edessä, vaikka tämä vaikeuttaisikin kielteisesti toisten käsitykseen hänestä.

120. En sano, että nöyryytys olisi jotakin miellyttävää, koska se olisi masokismia, vaan kyseessä on tie Jeesuksen seuraamiseksi ja kasvamiseksi yhteydessä hänen kanssaan. Tämä ei ole käsitettävissä luonnollisella tasolla ja maailma pitää sitä naurettavana. Se on armo, jota meidän on pyydyttävä: "Her-

ra, kun nöyryytykset tulevat, auta minua tuntemaan, että seuraan sinua tielläsi.”

121. Tämä asenne edellyttää Kristuksen rauhoittamaa sydäntä, joka on vapaa siitä aggressiivisuudesta, joka kumpuaa liian suuresta minästä. Armon aikaansaama rauhoittuminen sallii meidän säilyttää sisäisen varmuuden, tehdä vastarintaa, pysyä lujana hyvässä, vaikka ”kulkisin pimeässä laaksossa” (Ps. 23:4) ja ”vaikka sotajoukko saartaisi minut” (Ps. 27:3). Lujina Herrassa, joka on kalliomme, voimme laulaa: ”Rauhassa menen levolle ja nukahdan. Sinä, Herra, sinä yksin olet minun suojani, minä saan elää turvassa” (Ps. 4:9). Kristus ”on meidän rauhamme” (Ef. 2:14) ja on tullut ”ohjaamaan jalkamme rauhan tielle” (Luuk. 1:79). Hän sanoi pyhälle Faustina Kowalskalle, että ”ihmiskunta ei löydä rauhaa, ennen kuin kääntyy luottavasti laupeuteni puoleen”.⁹⁸ Älkäämme siis langetko kiusaukseen etsiä sisäistä varmuutta menestyksestä, tyhjästä mielihaluista, omistamisesta, toisten hallitsemisesta tai sosiaalisesta asemasta: ”Oman rauhani minä annan teille”, mutta ”en sellaista kuin maailma antaa” (Joh. 14:27).

Ilo ja huumorintaju

122. Edellä sanottu ei tarkoita apaattista, surullista, hapanta, melankolista henkeä tai voimatonta matalaa profiilia. Pyhä ihminen kykenee elämään iloiten ja huumorintajuisesti. Hän on realistinen ja valaisee toisia myönteisessä hengessä ja täynnä toivoa. Kristittynä oleminen on ”iloinen Pyhässä Hengessä”

---

98 *La Misericordia Divina nella mia anima. Diario della beata Suor Faustina Kowalska, Città del Vaticano 1996, 132.*

(Room. 14:17), sillä ”lähimmäisenrakkautta seuraa välttämättä ilo. Sillä se, joka rakastaa, nauttii aina yhteydestä rakastetun kanssa... siksi rakkautta seuraa ilo”.⁹⁹ Olemme vastaanottaneet hänen sanansa kauneuden ja otamme sen vastaan ”ankaran ahdingon keskellä, täynnä Pyhän Hengen riemua” (1. Tess. 1:6). Jos annamme Herran tuoda meidät ulos kuolestamme ja muuttaa elämämme, silloin voimme toteuttaa sen, mitä pyhä Paavali pyysi: ”Iloitkaa aina Herrassa! Sanon vielä kerran: iloitkaa!” (Fil. 4:4).

123. Profeetat julistivat Jeesuksen aikaa, jota elämme, ilmoituksena ilosta: ”Huutakaa ja riemuitkaa” (Jes. 12:6). ”Nouse korkealle vuorelle, Siion, ilosanoman tuoja! Korota äänesi, Jerusalem, ilosanoman saattaja!” (Jes. 40:9). ”Ratketkaa riemuun, te vuoret! Herra lohduttaa kansaansa, hän hoivaa köyhiä lapsiaan” (Jes. 49:13). ”Iloitse, tytär Siion! Riemuitse, tytär Jerusalem! Katso, kuninkaasi tulee. Vanhurskas ja voittoisa hän on” (Sak. 9:9). Älkäämme unohtako Nehemian kehotusta: ”Älkää siis olko murheellisia, vaan iloitkaa, sillä ilo Herrassa on teidän voimanne” (8:10).

124. Maria, joka osasi havaita Jeesuksen tuoman uutuuden, lauloi: ”minun henkeni riemuitsee” (Luuk. 1:47). Jeesus itse ”riemuitsi Pyhässä Hengessä” (Luuk. 10:21). Kun hän kulki ohi, ”kansa iloitsi” (Luuk. 13:17). Hänen ylösnousemuksensa jälkeen siellä, minne opetuslapset menivät, oli ”ilo ja riemu” (Ap.t. 8:8). Meille Jeesus antaa varmuuden: ”Te joudutte murehtimaan, mutta tuskanne muuttuu iloksi... minä näen teidät vielä uudelleen, ja silloin teidän sydämenne täyttää ilo, jota ei kukaan voi teiltä riistää” (Joh. 16:20, 22). ”Olen puhu-

---

⁹⁹ Pyhä Tuomas Akvinolainen, *Summa Theologiae*, I-II, q. 70, a. 3.

nut teille tämän, jotta teillä olisi minun iloni sydämessänne ja teidän ilonne tulisi täydelliseksi” (Joh. 15:11).

125. On raskaita hetkiä, ristin aikoja, mutta mikään ei voi tuhota yliluonnollista iloa, joka ”sopeutuu ja muuttuu, ja aina on jäljellä ainakin valonsäde, joka syntyy henkilökohtaisesta rakastettuna olemisen varmuudesta, joka ylittää kaiken”.¹⁰⁰ Se on sisäistä varmuutta, tyyneyttä täynnä toivoa, joka tarjoaa maallisten kriteerien mukaan käsittämätöntä hengellistä tyydytystä.

126. Tavallisesti kristilliseen iloon liittyy huumorintaju; se oli hyvin ilmeistä esimerkiksi pyhässä Thomas Moressa, pyhässä Vincent de Paulissa tai pyhässä Filippo Nerissä. Pahantuu-lisuus ei ole pyhyiden merkki: ”Karkota suru sydäimestäsi” (Saarn. 11:10). Se, mitä saamme Herralta, on ”nautittavaksemme” (1. Tim. 6:17); joskus surumielisyys liittyy kiittämätömyyteen, siihen, että olemme niin sulkeutuneita itseemme, että meistä tulee kyvyttömiä tunnistamaan Jumalan lahjat.¹⁰¹

127. Hänen isällinen rakkautensa kutsuu meitä: ”Poikani... käytä hyväksesi, mitä päivä antaa, äläkä kulje kohtaamasi onnen ohi (Sir. 14:11, 14). Hän haluaa meidän olevan myönteisiä,

---

100 Apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 6: AAS 105 (2013), 1221.

101 Suositellen pyhän Thomas Moren nimiin laitettua rukousta: ”Lahjoita minulle, Herra, hyvä ruoansulatus, ja myös jotakin sulatettavaa. Lahjoita minulle terve ruumis ja ymmärrystä säilyttää se mahdollisimman hyvin. Lahjoita minulle, Herra, pyhä sielu, joka keksii keinoja asioiden järjestämiseksi ja käsittää, mikä on hyvää ja puhdasta, niin ettei paha saa sitä pelästymään. Lahjoita minulle sielu, joka ei ikävysty, ei napise, ei huokaile eikä valita. Äläkä salli minun liiaksi huolehtia tästä tärkeilevästä minästäni. Herra, lahjoita minulle huumorintajua. Anna minulle armo ymmärtää leikkiä, niin että saisin elämäni hiukan onnea ja voisin jakaa sitä toisillekin. Aamen.”

kiitollisia eikä liian monimutkaisia: ”Hyvänä päivänä iloitse... Jumala on luonut ihmiset suoriksi, mutta itse he punovat kieroja juonia” (Saarn. 7:14, 29). Jokaisessa tilanteessa on pysyttävä joustavana ja tehtävä kuin pyhä Paavali: ”Olen oppinut tulemaan toimeen sillä, mitä minulla on” (Fil. 4:11). Sitä eli pyhä Franciscus Assisilainen; hän kykeni liikuttumaan kiitollisuudesta saatuaan kovan leipäpalasen tai ylistämään onnellisena Jumalaa vain tuulenvireestäkin, joka hyväili hänen kasvojaan.

128. En puhu kulutuskeskeisestä ja individualistisesta ilosta, joka on vahvasti läsnä joissakin nykykulttuurin kokemuksissa. Kulutus vain raskauttaa sydäntä; se voi tarjota satunnaista ja ohimenevää mielihyvää, mutta ei iloa. Viitataan pikemminkin siihen iloon, joka eletään yhteydessä, jakavaan ja osallistuvaan iloon, sillä ”autuaampi on antaa kuin ottaa” (Ap.t. 20:35) ja ”iloista antajaa Jumala rakastaa” (2. Kor. 9:7). Veljellinen rakkaus moninkertaistaa kykymme iloita, koska se tekee meidät kykeneviksi iloitsemaan toisten parhaasta: ”Iloitkaa iloitsevien kanssa” (Room. 12:15). ”Me iloitemme, kun itse olemme heikkoja mutta te olette voimakkaita” (2. Kor. 13:9). Jos taas ”keskitymme ennen kaikkea omiin tarpeisiimme, tuomitsemme itsemme ilottomaan elämään”.¹⁰²

Rohkeus ja into

129. Samalla pyhyys on *parresia*: se on rohkeutta, evankeliumisintoa, joka jättää merkin tähän maailmaan. Jotta se olisi mahdollista, Jeesus itse tulee meitä vastaan ja toistaa meil-

102 Apostolinen kehoituskirje *Amoris laetitia* (19. maaliskuuta 2016), 110: AAS 108 (2016), 354.

le tyynesti ja lujasti: "Älkää pelätkö" (Mark. 6:50). "Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti" (Matt. 28:20). Nämä sanat auttavat meitä kulkemaan ja palvelemaan sillä asenteella täynnä rohkeutta, jonka Pyhä Henki herätti apostoleissa innoittaen heidät julistamaan Jeesusta Kristusta. Rohkeus, into, suorapuheisuus, apostolinen palavuus, kaikki tämä sisältyy sanaan *parresia*. Tuolla sanalla Raamattu kuvaa myös sellaisen elämän vapautta, joka on avointa ja Jumalan ja toisten ihmisten käytettävissä (vrt. Ap.t. 4:29; 9:28; 28:31; 2. Kor. 3:12; Ef. 3:12; Hepr. 3:6; 10:19).

130. Autuas Paavali VI mainitsi evankelioimisen esteiden joukossa juuri *parresian* puutteen: "innon puute, joka on sitä vakavampaa, koska se syntyy sisältä käsin".¹⁰³ Kuinka usein meillä on kiusaus pysyä mukavalla rannalla! Mutta Herra kutsuu meitä navigoimaan syvälle ja heittämään verkot syvempiin vesiin (vrt. Luuk. 5:4). Hän kutsuu meitä käyttämään elämämme hänen palveluksessaan. Häneen ankkuroituneina meillä on rohkeutta asettaa kaikki armolahjamme toisten palvelukseen. Voimme tuntea olevamme hänen rakkautensa pakottamia (vrt. 2. Kor. 5:14) ja sanoa pyhän Paavalin kanssa: "Voi minua, ellen evankeliumia julista!" (1. Kor. 9:16)

131. Katsokaamme Jeesusta: hänen syvä myötätuntonsa ei ollut mitään itsekeskeistä, ei halvauttavaa, arkailevaa tai häpeilevää myötätuntoa, kuten meille usein käy, vaan aivan

103 Apostolinen kehotuskirje *Evangelii nuntianti* (8. joulukuuta 1975), 80: AAS 68 (1976), 73. On mielenkiintoista huomata, että tässä tekstissä autuas Paavali VI liittää ilon läheisesti *parresiaan*. Hän valittaa "ilon ja toivon puutetta" ja ylistää "suloista ja lohduttavaa evankelioimisen iloa", johon liittyy "sisäinen into, jota ei kukaan eikä mikään voi sammuttaa", jotta maailma ei vastaanota evankeliumia "surullisilta ja masentuneilta julistajilta". Pyhänä vuonna 1975 Paavali VI omisti ilolle apostolisen kehotuskirjeen *Gaudete in Domino* (9. toukokuuta 1975): AAS 67 (1975), 289-322.

päinvastoin. Myötätunto sai hänet lähtemään itsestään julistaakseen, lähettääkseen lähetystyöhön, lähettääkseen parantamaan ja vapauttamaan. Tunnistamme heikkoutemme, mutta annamme Jeesuksen ottaa sen käsiinsä ja lähettää meidät lähetystyöhön. Olemme heikkoja, mutta kannamme aarretta, joka tekee meistä suuria ja joka voi tehdä paremmiksi ja onnellisemmiksi ne, jotka sen vastaanottavat. Apostolinen rohkeus on lähetystyön perusta.

132. *Parresia* on Hengen sinetti, todistus julistuksen aitoudesta. Se on onnellista varmuutta, joka johtaa meidät ylpeilemään evankeliumista, jota julistamme, se on järkkymätöntä luottamusta Luotettavan todistajan uskollisuuteen, joka antaa meille varmuuden, että mikään ei "voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta" (Room. 8:39).

133. Tarvitsemme Hengen innoitusta, jotta emme tule pelon ja laskelmoinnin halvauttamiksi, jotta emme totu kulkemaan vain turvallisten rajojen sisällä. Muistakaamme, että se, mikä pysyy suljettuna, lopulta homehtuu ja sairastuttaa meidät. Kun apostolit kokivat kiusauksen tulla pelkojen ja vaarojen halvauttamiksi, he rukoilivat yhdessä pyytäen *parresiaa*: "Katso nyt, Herra, kuinka he meitä uhkailevat! Anna palvelijoillesi voimaa pelotta julistaa sanaasi" (Ap.t. 4:29). Ja vastaus oli: "Kun he olivat päättäneet rukouksensa, vavahti paikka, jossa he olivat koolla, ja he kaikki täytyivät Pyhästä Hengestä ja julistivat rohkeasti Jumalan sanaa" (Ap.t. 4:31).

134. Kuten profeetta Joona, kannamme aina kätkeytyneinä itsesämme kiusausta paeta turvalliseen paikkaan, jolla on monia nimiä: individualismi, spiritualismi, sulkeutuminen pieniin maailmoihin, riippuvuus, systematisaatio, ennalta määrätty-

jen kaavojen toistaminen, dogmatismi, nostalgia, pessimismi, normeihin pakeneminen. Joskus meidän on vaikea lähteä alueelta, joka on meille tuttu ja käden ulottuvilla. Vaikeudet voivat olla kuin myrsky, valas, mato, joka kuivatti Joonan riisikasvin, tai tuuli ja aurinko, jotka paahtoivat hänen päätänsä; ja kuten Joonan, ne voivat saada meidätkin palaamaan Jumalan luo. Hän on hellyys ja haluaa johtaa meidät jatkuvalle, uudistavalle matkalle.

135. Jumala on aina uutuus, joka innoittaa meitä jatkuvasti lähtemään uudelleen liikkeelle ja vaihtamaan paikkaa, menemään muualle kuin tunnettuun, kohti periferiaa ja rajoja. Hän johdattaa meitä sinne, missä on haavoittuvin ihmiskunta ja missä ihmiset, näennäisen pinnallisuuden ja konformismin alla, jatkuvasti etsivät vastausta kysymykseen elämän merkityksestä. Jumala ei pelkää! Hän ei pelkää! Hän ylittää aina kaavamme eikä pelkää periferioita. Hän itse teki itsensä "periferiaksi" (vrt. Fil. 2:6-8; Joh. 1:14). Siksi, jos rohkenemme mennä rajoille, sieltä löydämme hänet: hän on jo siellä. Jeesus edeltää meitä tuon veljen tai sisaren sydämessä, hänen haavoitetussa lihassaan, hänen sorretussa elämässään, hänen ahdistetussa sielussaan. Hän on jo siellä.

136. On totta, että on avattava ovi Jeesukselle Kristukselle, sillä hän kolkuttaa ja kutsuu (vrt. Ilm. 3:20). Mutta joskus pohdin, eikö Jeesus itseriittoisuutemme tukahduttavan ilman johdosta kolkuta sisällämme, jotta päästäisimme hänet ulos. Evankeliumista näemme, kuinka Jeesus "kulki kaupungista kaupunkiin ja kylästä kylään julistaen ilosanomaa Jumalan valtakunnasta" (Luuk. 8:1). Myös ylösnousemuksen jälkeen, kun opetuslapset lähtivät joka suuntaan, "Herra toimi heidän

kanssaan” (Mark. 16:20). Tämä dynamiikka syntyy todellisesta kohtaamisesta.

137. Tottumus viettelee meitä ja sanoo meille, että ei kannata pyrkiä muuttamaan asioita, että emme voi tehdä mitään tämän tilanteen edessä, että on aina ollut näin ja että silti olemme kulkeneet eteenpäin. Tottumuksesta emme enää vastusta pahaa ja sallimme asioiden ”mennä niin kuin menevät”, tai niin kuin jotkut ovat päättäneet niiden menevän. Mutta antakaamme Herran herättää meidät, järkyttää uneliaisuuttamme, vapauttaa meidät vitkastelustamme! Ajatelkaamme uudelleen tottumuksiamme, avatkaamme hyvin silmät ja korvat ja ennen kaikkea sydämemme, jotta se, mitä ympärillämme tapahtuu ja Ylösnousseen elävän ja vaikuttavan sanan huuto saa koskettaa meitä.

138. Meidät saa liikkeelle lukemattomien pappien, sääntökuntalaisten ja maallikkojen esimerkki, jotka omistautuvat julistamaan ja palvelemaan uskollisesti, usein vaarantaen elämänsä ja varmasti oman mukavuutensa kustannuksella. Heidän todistuksensa muistuttaa meitä siitä, että kirkko ei tarvitse paljon byrokraatteja ja toimihenkilöitä, vaan intohimoisia lähetystyöntekijöitä, jotka palavat innosta välittää todellisen elämän. Pyhät yllättävät, hämmästyttävät meitä, koska heidän elämänsä kutsuu meitä lähtemään rauhallisesta ja unettavasta keskinkertaisuudesta.

139. Pyytäkäämme Herralta armoa olla epäroimättä, kun Henki vaatii meitä ottamaan askeleen eteenpäin; pyytäkäämme apostolista rohkeutta välittää evankeliumi toisille ja kieltäytyä tekemästä kristillisestä elämästämme muistojen museota.

Antakaamme jokaisessa tilanteessa Pyhän Hengen saada meidät katsomaan historiaa ylösnousseen Jeesuksen näkökannalta. Tällä tavalla kirkko voi väsymisen sijaan kulkea eteenpäin ottaen vastaan Herran yllätykset.

Yhteisössä

140. Eristäytyneenä on hyvin vaikea taistella himoa (taipumus pahaan, *concupiscentia*) vastaan, paholaisen ja itsekkään maailman houkutuksia ja kiusauksia vastaan. Tuollainen pommitus viettelee meitä, ja jos olemme liikaa yksin, helposti menettämme todellisuudentajun, sisäisen selkeyden, ja murrumme.

141. Pyhitys on yhteisöllinen tie, yhdessä kuljettava. Niin sitä heijastavat jotkut pyhät yhteisöt. Eri tilanteissa kirkko on kanonisoinut kokonaisia yhteisöjä, jotka elivät sankarillisesti todeksi evankeliumia tai uhrasivat Jumalalle kaikkien jäsentensä elämän. Ajatelkaamme esimerkiksi Marian palvelijoiden sääntökunnan (serviittien) seitsemää pyhää perustajaa, seitsemää autuasta nunnaa Madridin ensimmäisessä visitaatioluostarissa, pyhää Paul Mikiä ja hänen marttyyriuralaisiaan Japanissa, pyhää Andreas Taegonia ja hänen marttyyriuralaisiaan Koreassa, pyhiä Rocco Gonzálesia ja Alfonso Rodríguezia ja marttyyriuralaisia Etelä-Amerikassa. Muistakaamme omalta ajaltamme myös Tibhirinen trappistimunkkien todistusta Algeriassa, kun he yhdessä valmistautuivat marttyyriuteen. Samalla tavalla on monia pyhiä aviopareja, joissa kumpikin puoliso on ollut väline toisen pyhitykseksi. Toisten kanssa eläminen ja työskenteleminen on epäilemättä hengellisen kasvun tie. Pyhä Ristin Johannes sanoi opetuslapselleen:

elät toisten kanssa, ”jotta he työstäisivät ja harjoittaisivat sinua hyveissä”.¹⁰⁴

142. Jokainen yhteisö on kutsuttu luomaan sen ”teologisen tilan, jossa voi kokea ylönousseen Herran mystisen läsnäolon”.¹⁰⁵ Sanan jakaminen ja yhteinen eukaristian vietto tekee meistä veljiä ja sisaria ja muuttaa meidät vähä vähältä pyhäksi ja missionaariseksi yhteisöksi. Tämä antaa sijaa myös autenttisille mystisille kokemuksille yhteisössä, kuten pyhä Benedictus ja pyhä Scolastica tai ylevä hengellinen kohtaaminen pyhän Augustinuksen ja hänen pyhän äitinsä Monican välillä: ”Kun sitten lähestyi päivä, jona hän oli poistuva tästä elämästä, päivä, jonka sinä tiesit, mutta joka meille on tuntematon, niin tapahtui, minä uskon, sinun salatusta johdatuksestasi, että minä ja hän jouduimme seisomaan kahden kesken erään ikkunan pielessä. Silmiemme eteen avautui sen talon puutarha... Janoisina me kurotimme sydämemme huulet sen veden puoleen, joka virtaa sinusta, ylhäisestä elämän lähteestä... niin kuin nyt kohotimme henkemme korkeuteen ja... koetimme tavoittaa iästä viisautta... niin että elämämme iäti olisi sellaista, kuin se oli tuona katoavana näkemyshetkenä, joka meidän hengellemme suotiin.”¹⁰⁶

143. Mutta nämä kokemukset eivät ole yleisin eivätkä tärkein asia. Yhteiselämä perheessä, seurakunnassa, uskonnollisessa tai missä tahansa muussa yhteisössä koostuu monista pienistä jokapäiväisistä yksityiskohdista. Tämä tapahtui pyhässä yhteisössä, jonka muodostivat Jeesus, Maria ja Joosef ja jossa esi-

---

104 *Cautelas*, 15.

105 Pyhä Johannes Paavali II, apostolinen kehoituskirje *Vita consecrata* (25. maaliskuuta 1996), 42: AAS 88 (1996), 416.

106 *Tunnustukset*, IX, 10, 23-25: PL 32, 773-775.

merkillisesti heijastui Kolminaisuuden yhteyden kauneus. Se tapahtui myös yhteisöllisessä elämässä, jota Jeesus vietti opetuslastensa kanssa ja yksinkertaisten kansanihmisten kanssa.

144. Muistakaamme, kuinka Jeesus kehotti opetuslapsiaan kiinnittämään huomiota yksityiskohtiin.

Pieni yksityiskohta: juhlassa viini oli loppumassa.

Pieni yksityiskohta: yksi lammas oli kateissa.

Pieni yksityiskohta: leski uhrasi kaksi ropoaa.

Pieni yksityiskohta: että on varattu öljyä lamppeja varten, jos sulhanen viipyy.

Pieni yksityiskohta: hän pyysi opetuslapsia katsomaan, kuinka monta leipää heillä oli.

Pieni yksityiskohta: hänellä oli hiillos valmiina ja kalaa paistumassa, kun hän odotti opetuslapsia aamunkoitteessa.

145. Yhteisö, joka vaalii rakkauden pieniä yksityiskohtia,¹⁰⁷ jossa jäsenet pitävät huolta toisistaan ja muodostavat avoimen ja evankelioivan tilan, on Ylösnousseen läsnäolon paikka; hän pyhittää sitä Isän suunnitelman mukaan. Toisinaan, Herran rakkauden lahjan kautta, näiden pienten yksityiskohtien keskellä meille lahjoitetaan lohduttavia kokemuksia Jumalasta: "Yhtenä talvi-iltana, kun tapani mukaan suoritin pikku palvelustani... kaukaisuudesta kantautui yhtäkkiä korviini jonkin soittimen soinnukkaita säveliä. Näin sieluni silmin kirkaasti valaistun salin, jossa kultakoristeet kimaltelivat, ja tyylikkäästi puettuja nuoria naisia, jotka imartelivat toisiaan kohteliaisuuksia vaihtaen. Siinä samassa katseeni osui onnettomaan

---

107 Muistan erityisesti kolme avainsanaa "sallitko, kiitos, anteeksi", sillä "oikeat sanat oikealla hetkellä sanottuna suojelevat ja ravitsevat rakkautta päivästä päivään" (apostolinen kehotuskirje *Amoris laetitia*, 19. maaliskuuta 2016, 133: AAS 108 [2016], 363).

sairaaseen, jota kannattelin, ja sävelien sijasta kuulin tuon tuostakin hänen vaikeroivan valituksensa... En pysty käsittämään, mitä sielussani tapahtui, tiedän vain, että Herra valaisi sen totuuden säteillä, joiden kirkkaus ylittää siinä määrin maanpäällisten juhlien kalpean loisteen, että saatoin tuskin uskoa todeksi onneani.”¹⁰⁸

146. Vastoin taipumusta kulutuskeskeiseen individualismiin, joka lopulta eristää meidät hyvinvoinnin etsintään irrallaan muista, pyhityksen tiemme on lakkaamatta samaistuttava tähän Jeesuksen toiveeseen: ”Että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa” (Joh. 17:21).

Jatkuvassa rukouksessa

147. Vaikka se näyttäisi itsestään selvältä, muistakaamme, että pyhyys koostuu jatkuvasta avoimuudesta transsendenssille ja ilmenee rukouksessa ja palvonnassa. Pyhä ihminen rukoulee ja tarvitsee kommunikaatiota Jumalan kanssa. Hän ei siedä tukahtumista tämän maailman suljettuun immanenssiin, ja keskellä sen ponnistuksia ja sitoumuksia kaipaa Jumalaa, lähtee itsestään ylistyksessä ja avartaa rajojaan Herraa mietiskellen. En usko pyhyyteen ilman rukousta, vaikka ei välttämättä ole kyse pitkestä hetkistä tai intensiivisistä tunteista.

148. Pyhä Ristin Johannes suositteli: ”Pyri aina pysymään Jumalan läsnäolossa, on se todellista tai mielikuvallista tai yhdistävää, siinä määrin kuin työsi sallii.”¹⁰⁹ Pohjimmiltaan Ju-

---

108 Pyhä Jeesus-lapsen Teresa, käsikirjoitus C (suom. teoksessa *Pieni tie*, KATT 1997).

109 *Grados de perfección*, 2.

malan kaipaaminen ei voi olla ilmenemättä jollakin tavalla jokapäiväisen elämämme kautta: "Ole ahkera rukouksessa jättämättä sitä edes keskellä ulkoisia toimia. Syötpä tai juotpa, puhutpa tai olet tekemisissä toisten kanssa tai teet jotakin muuta, kaipaa aina Jumalaa kiinnittäen sydämesi häneen."¹¹⁰

149. Siitä huolimatta, jotta tämä olisi mahdollista, tarvitaan välttämättä myös joitakin yksin Jumalalle omistettuja hetkiä, yksinäisyydessä hänen kanssaan. Pyhälle Avilan Teresalle rukous on "ystävien keskeistä kanssakäymistä, jossa puhumme usein aivan yksin sen kanssa, josta tiedämme, että hän rakastaa meitä".¹¹¹ Haluan korostaa, että tämä ei ole vain muutamia etuoikeutettuja, vaan kaikkia varten, koska "me kaikki tarvitsemme tätä hiljaisuutta täynnä palvovaa läsnäoloa".¹¹² Luottavainen rukous on sydämen vastaus, joka avautuu Jumalalle kahden kesken, jossa vaikenevat kaikki äänet, jotta voi kuunnella hiljaisuudessa kaikuvaa Herran suloista ääntä.

150. Tässä hiljaisuudessa on mahdollista erottaa Hengen valossa pyhyiden tiet, joita Herra meille ehdottaa. Muuten kaikki päätöksemme voivat olla vain "koristeita", jotka eivät ylistä evankeliumia elämässämme vaan peittävät ja tukahduttavat sen. Jokaiselle opetuslapselle on välttämätöntä olla Opettajan kanssa, kuunnella häntä, oppia häneltä, oppia aina. Jos emme kuuntele, kaikki sanamme ovat vain meteliä eivätkä hyödytä mitään.

151. Muistakaamme, että "kuolleen ja ylösnousseen Jeesuksen kasvojen mietiskeleminen palauttaa ihmisyytemme, myös

---

110 *Neuvoja täydellisyysden saavuttamiseksi*, 9.

111 Pyhä Jeesuksen Teresa, *Elämäni*, 8, 5.

112 Pyhä Johannes Paavali II, apostolinen kirje *Orientale lumen* (2. toukokuuta 1995), 16: AAS 87 (1995), 762.

elämän vaivojen hajottaman tai synnin leimaaman. Meidän ei pidä kesyttää Kristuksen kasvojen voimaa”.¹¹³ Salli siis minun kysyä: onko hetkiä, joina asetut hänen eteensä hiljaisuudessa, pysyt kiireettä hänen kanssaan ja annat hänen johdattaa itseäsi? Annatko hänen tulensa sytyttää sydämesi? Jos et salli hänen ruokkia siinä rakkauden ja hellyyden lämpöä, sinulla ei ole tulta, ja kuinka silloin voisit sytyttää toisten sydämen todistuksellasi ja sanoillasi? Ja jos Kristuksen kasvojen edessä et vielä pysty antamaan parantaa ja muuttaa itseäsi, käy silloin Herran sisimpään, käy hänen haavoihinsa, sillä siellä asuu Jumalan laupeus.¹¹⁴

152. Rukoilen kuitenkin, että emme käsittäisi rukouksen hiljaisuutta välttelynä, joka kieltää maailman ympärillämme. ”Venäläinen pyhiinvaeltaja”, joka vaelsi jatkuvassa rukouksessa, kertoo, että tuo rukous ei erottanut häntä ulkoisesta todellisuudesta: ”Tavatessani ihmisiä kaikki tuntuivat niin rakkailta kuin olisivat olleet sukulaisia... En tuntenut tätä ainoastaan sydämeni syvyyksissä, vaan kaikki ulkopuolinenkin näytti minusta ihastuttavalta.”¹¹⁵

153. Historiakaan ei katoa. Koska rukous saa ravintonsa Jumalan lahjasta, jonka hän vuodattaa elämäämme, sen täytyisi aina olla rikas muistoista. Jumalan tekojen muistamiseen perustuu kokemus liitosta Jumalan ja hänen kansansa välillä. Jos Jumala halusi käydä historiaan, rukous on muistoista kudottu. Ei vain ilmoitetun sanan muistosta, vaan myös oman elämän, toisten elämän muistosta, sen muistosta, mitä Herra on

---

113 Puhe Italian kirkon V kansalliselle kokoukselle, Firenze, 10. marraskuuta 2015: AAS 107 (2015), 1284.

114 Vrt. pyhä Bernhard, *Sermones in Canticum Canticorum* 61, 3-5: PL 183, 1071-1073.

115 *Vaeltajan kertomukset*.

tehnyt kirkossaan. Se on kiitollinen muisto, josta puhuu myös pyhä Ignatius de Loyola ”mietiskelyssä rakkauden saavuttamiseksi”:¹¹⁶ hän pyytää muistelemaan kaikkia lahjoja, jotka olemme saaneet Herralta. Katso historiaasi rukoillessasi ja löydät siinä paljon laupeutta. Samalla tämä ruokkii tietoisuuttasi siitä, että Herra pitää sinut muistissaan eikä koskaan unohda sinua. Siksi kannattaa pyytää häntä valaisemaan jopa elämäsi pienet yksityiskohdat, jotka eivät häneltä pakene.

154. Pyyntörukous on sellaisen sydämen ilmaus, joka luottaa Jumalaan, joka tietää, ettei pärjää yksin. Jumalalle uskollisen kansan elämässä löydämme monia pyyntörukouksia täynnä uskovaa hellyyttä ja syvää luottamusta. Älkäämme viekö arvoa pyyntörukoukselta, joka usein rauhoittaa sydämen ja auttaa meitä kulkemaan eteenpäin taistellen ja toivoen. Esirukouksella on erityinen arvo, koska se osoittaa luottamusta Jumalaan ja on samalla lähimmäisenrakkauden ilmaus. Jotkut, spiritualistisista ennakkoluuloista, ajattelevat, että rukouksen pitäisi olla puhdasta Jumalan mietiskelemistä ilman häiriötekijöitä, ikään kuin veljien ja sisarten nimet ja kasvot olisivat häiriö, jota on vältettävä. Päinvastoin, todellisuudessa rukous on Jumalalle otollisempi ja pyhittävämpi, jos me siinä, esirukouksessa, toteutamme kaksoiskäskyä, jonka Jeesus meille jätti. Esirukous ilmaisee veljellistä sitoutumista toisiin, kun kykenemme sisällyttämään siihen toisten elämän, heidän koskettavimmat ahdinkonsa ja kauneimmat unelmansa. Ihmisestä, joka jalomielisesti omistautuu esirukoukseen, voi sanoa Raamatun sanojen kanssa: ”Tämä mies rakastaa veljiään ja rukoilee hellittämättä kansansa puolesta” (2. Makk. 15:14).

---

116 Vrt. *Hengellisiä harjoituksia*, 230-237.

155. Jos todella tunnistamme, että Jumala on olemassa, emme voi olla palvomatta häntä, joskus hiljaa täynnä ihmetystä, tai laulamatta hänelle ylistyslaulua. Näin ilmaisemme sen, mitä eli todeksi autuas Charles de Foucauld sanoessaan: ”Hetimitä kun uskoin, että Jumala on, käsitin, etten toimia muuten kuin elää yksin häntä varten.”¹¹⁷ Myös pyhiinvaeltavan kansan elämässä on monia yksinkertaisia puhtaan palvonnan eleitä, esimerkiksi kun ”pyhiinvaeltajan katse osuu kuvaan, joka symboloi Jumalan hellyyttä ja läheisyyttä. Rakkaus pysähtyy, mietiskelee salaisuutta, maistaa sitä hiljaisuudessa”.¹¹⁸

156. Jumalan sanan rukoileva lukeminen, sanan, joka on hujanaa makeampi (vrt. Ps. 119:103) ja ”kaksiteräinen miekka” (Hepr. 4:12), sallii meidän kuunnella Opettajaa, jotta hän olisi lamppu, joka valaisee askeleemme, valo matkallamme (vrt. Ps. 119:105). Kuten Intian piispat oikein muistuttivat, ”Jumalan sanan hartaus ei ole vain yksi monista hartauksista, kaunis mutta valinnainen asia. Se kuuluu kristillisen elämän sydämeen ja identiteettiin. Sanassa on voima muuttaa elämää”.¹¹⁹

157. Jeesuksen kohtaaminen Raamatussa johdattaa meidät eukaristiaan, jossa Sana saavuttaa suurimman vaikuttavuutensa, koska se on elävän Sanan todellinen läsnäolo. Siinä ainoa Absoluuttinen saa suurimman palvonnan, joka hänelle voidaan antaa tässä maailmassa, koska itse Kristus antaa itsensä. Ja kun vastaanotamme hänet kommuuniossa, uudistamme liittomme hänen kanssaan ja annamme hänen yhä enemmän toteuttaa muuttavaa toimintaansa.

---

117 Kirje Enrico de Castriesille 14. elokuuta 1901.

118 Latinalaisen Amerikan ja Karibian piispojen V yleiskokous, Aparecidan asiakirja (29. kesäkuuta 2007), 259.

119 Intian katolinen piispaankokous, XXI täysistunnon päätösasiakirja (18. helmikuuta 2009), 3.2.

Viides luku

TAISTELU, VALVOMINEN JA EROTTAMISKYKY

158. Kristillinen elämä on pysyvää taistelua. Tarvitaan voimaa ja rohkeutta vastustaa paholaisen kiusauksia ja julistaa evankeliumia. Tämä taistelu on hyvin kaunis, koska se sallii meidän juhlia joka kerran kun Herra voittaa elämässämme.

Taistelu ja valvominen

159. Ei ole kyse vain taistelusta maailmaa ja maailmallista ajattelutapaa vastaan, joka huijaa meitä, tylsistyttää meitä ja tekee meistä keskinkertaisia, ilman sitoumusta ja ilman iloa. Se ei ole myöskään pelkkää taistelua omaa heikkoutta ja omia taipumuksia vastaan (jokaisella omansa: laiskuus, himo, katteus, mustasukkaisuus ja niin edelleen). Se on myös jatkuvaa taistelua paholaista vastaan, joka on pahan ruhtinas. Jeesus itse juhlii voittojamme. Hän iloitsi, kun hänen opetuslapsensa

onnistuivat edistymään evankeliumin julistamisessa voittaen Pahan vastarinnan, ja riemuitsi: ”Minä näin, kuinka Saatana sinkoutui taivaasta kuin salama” (Luuk. 10:18).

Jotakin enemmän kuin myytti

160. Emme myönnä paholaisen olemassaoloa, jos itsepintaisesti katsomme elämää vain empiirisin kriteerein ja ilman yli-luonnollista näkökulmaa. Juuri vakaumus, että tämä pahan valta on keskellämme, sallii meidän ymmärtää, miksi toisinaan pahalla on niin paljon tuhovoimaa. On totta, että Raamatun kirjoittajilla oli rajallinen käsitteistö joidenkin todellisuuksien ilmaisemisessa ja että Jeesuksen aikoina saatettiin sekoittaa esimerkiksi epilepsia pahan hengen vallassa olemiseen. Tämän ei kuitenkaan pidä johtaa liikaa yksinkertaistamaan todellisuutta sanoen, että kaikki evankeliumeissa kerrotut tapaukset olivat psyykkisiä sairauksia, että lopulta paholaista ei ole tai hän ei toimi. Hänen läsnäolonsa löytyy Raamatun ensimmäiseltä sivulta alkaen, ja Raamattu päättyy Jumalan voittoon paholaisesta.¹²⁰ Kun Jeesus jätti meille ”Isä meidän” -rukouksen, hän halusi, että päätämme sen pyytäen Isää päästämään meidät pahasta. Siinä käytetty ilmaus ei viittaa abstraktiin pahaan ja sen täsmällisempi käänös on ”Paha”. Se viittaa persoonalliseen olentoon, joka hyökkää kimppuumme. Jeesus opetti meitä pyytämään joka päivä tätä vapautusta, jotta pahan valta ei hallitsisi meitä.

---

120 Vrt. saarna messussa Casa S. Martassa, 11. lokakuuta 2013: *L'Osservatore Romano* 12. lokakuuta 2013, s. 12.

161. Älkäämme siis ajatelko, että kyseessä olisi myytti, kuvaus, symboli, kielikuva tai idea.¹²¹ Tuo erehdys johtaa meidät laskemaan varustuksemme, olemaan varomattomia ja siten haavoittuvampia. Hänen ei tarvitse vallata meitä. Hän myrkyttää meitä vihalla, surullisuudella, kateudella ja paheilla. Ja kun laskemme puolustuksemme, hän käyttää sitä hyväkseen tuhotakseen elämämme, perheemme ja yhteisömme, sillä hän ”kulkee ympäriinsä kuin ärjyvä leijona ja etsii, kenet voisi niellä” (1. Piet. 5:8).

Valveilla ja luottavaisina

162. Jumalan sana kutsuu meitä selvin sanoin ”pitämään puoliamme Paholaisen juonia vastaan” (vrt. Ef. 6:11) ja ”sammuttamaan pahan palavat nuolet” (vrt. Ef. 6:16). Ne eivät ole runollisia sanoja, koska meidänkin tiemme kohti pyhyyttä on jatkuvaa taistelua. Joka ei halua sitä tunnistaa, huomaa olevansa alttiina lankeamiselle tai keskinkertaisuudelle. Taistelua varten meillä on voimalliset aseet, jotka Herra meille antaa: usko, joka ilmenee rukouksessa, Jumalan sanan mietiskeleminen, messun vietto, eukaristinen adoraatio, sakramentaalinen sovitus, laupeudentyöt, yhteisöelämä, lähetystyö. Jos olemme varomattomia, pahan väärät lupaukset helposti viet-

---

121 Vrt. autuas Paavali VI, yleisaudienssin katekeesi 15. marraskuuta 1972: *Insegnamenti X* [1972], 1168-1170: ”Yksi suurimmista tarpeista on puolustautuminen siltä pahalta, jota kutsumme Paholaiseksi... Paha ei ole enää vain puute, vaan vaikutus, elävä olento, hengellinen, turmeltunut ja turmeleva. Kauhea todellisuus. Salaperäinen ja pelottava. Ne, jotka kieltäytyvät tunnistamasta sen olemassaoloa, lähtevät ulos raamatullisen ja kirkollisen opetuksen puitteista; niin nekin, jotka tekevät siitä itsenäisen prinssiipin, ikään kuin sekin, kuten jokainen luotu, ei olisi alkuisin Jumalasta; tai selittävät sen pseudotodellisuutena, kurjuutemme tuntemattomien syiden käsitteellisenä ja kuvitteellisenä personifikaationa.”

televät meitä. Kuten pyhä pappi Brochero sanoi: ”Mitä väliä on sillä, että Lucifer lupaa vapauttaa teidät tai pikemminkin heittää teidät keskelle kaikkia hyvyksiään, jos ne ovat pettäviä hyvyksiä, jos ne ovat myrkytettyjä hyvyksiä?”¹²²

163. Tällä tiellä kasvaminen hyvässä, hengellinen kypsyminen ja rakkauden kasvu ovat paras vastapaino pahan suhteen. Kuukaan ei kestä, jos valitsee umpikujaan jäämisen, jos tyytyy vähään, jos lakkaa unelmoimasta voivansa omistautua Herralle paremmin. Vielä pahempaa on langeta tappiomielialaan: ”Jos aloittaa vailla luottamusta, on jo hävinnyt puolet taistelusta ja hautaa talenttinsa... Kristillinen voitto on aina risti, mutta tuo risti on aina samalla voitonlippu, jota kannetaan taistelevassa hellyydessä pahan hyökkäyksiä vastaan.”¹²³

Hengellinen korruptio

164. Pyhyiden tie on rauhan ja ilon lähde, jonka Henki meil-le lahjoittaa, mutta samalla se vaatii, että pidämme ”lamput palamassa” (vrt. Luuk. 12:35) ja pysymme tarkkaavaisina: ”Pysykää erossa kaikesta pahasta” (1. Tess. 5:22); ”valvokaa” (vrt. Mark. 13:35; Matt. 24:42); älkäämme nukahtako (vrt. 1. Tess. 5:6). Sillä ne, jotka eivät huomaa tekevänsä vakavia laiminlyöntejä Jumalan lakia vastaan, saattavat ajautua tietynlaiseen tylsistymiseen, jähmyteen. Koska he eivät löydä itsestään mitään vakavaa moitittavaa, he eivät huomaa tuota laimeutta, joka vähä vähältä valtaa heidän hengellisen elämänsä ja lopulta heikentää ja turmelee heitä.

122 Pyhä José Gabriel del Rosario Brochero, *Predica delle bandiere*: Argentiinan piispainkokous, *El Cura Brochero. Cartas y sermones*, Buenos Aires 1999, 71.

123 Apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium* (24. marraskuuta 2013), 85: AAS 105 (2013), 1056.

165. Hengellinen korruptio on pahempaa kuin syntisen lankeaminen, koska kyseessä on mukava ja itseriittoinen sokeus, jossa lopulta kaikki näyttää sallitulta: petos, herjaus, itsekkyyys ja monet vaivihkaiset itseriittoisuuden muodot, sillä ”tekeytyyhän itse Saatanakin valon enkeliksi” (2. Kor. 11:14). Niin päätti päivänsä Salomo, kun taas suuri syntinen Daavid osasi voittaa kurjuutensa. Eräässä kohdassa Jeesus varoitti meitä tästä kiusauksesta, joka saa meidät luisumaan kohti korruptiota: hän puhuu paholaisesta vapautetusta ihmisestä, joka, ajatellen, että hänen elämänsä on nyt puhdas, päättyy toisten seitsemän pahan hengen valtaan (vrt. Luuk. 11:24-26). Toinen raamatunteksti käyttää voimakasta kuvaa: ”Koira palaa oksennukselleen” (2. Piet. 2:22; vrt. Sananl. 26:11).

Erottaminen

166. Kuinka tietää, tuleeko jokin Pyhältä Hengeltä vai johtuuko se maailman hengestä tai paholaisen hengestä? Ainoa tapa on erottamiskyky. Se ei vaadi vain hyvää järkeilykykyä ja tervettä järkeä, se on myös lahja, jota on pyydetävä. Jos pyydämme sitä luottaen Pyhään Henkeen ja samalla pyrimme vaalimaan sitä rukouksessa, mietiskellen, lukien ja hyvin neuvoin, varmasti voimme kasvaa tässä hengellisessä kyvyssä.

Kiireellinen tarve

167. Nykypäivinä erottamiskyvystä on tullut erityisen välttämätön. Nykyelämä tarjoaa valtavia toiminta- ja häiriötekijämahdollisuuksia ja maailma esittää ne niin kuin ne kaikki olisivat päteviä ja hyviä. Kaikki, mutta erityisesti nuoret, ovat

alttiita jatkuvalle kanavaselailulle. On mahdollista navigoida kahdella tai kolmella näytöllä samanaikaisesti ja olla samaan aikaan vuorovaikutuksessa eri virtuaalisilla näyttämöillä. Ilman viisasta erottelukykyä joudumme helposti hetkellisten trendien armoille.

168. Tämä on erityisen tärkeää, kun elämään tulee uusi asia. Täytyy erottaa, onko se uutta viiniä, joka tulee Jumalalta, vai maailman hengen tai paholaisen hengen pottävä uutuus. Toisissa tilanteissa tapahtuu päinvastoin: pahan voimat johtavat meitä olemaan muuttumatta, jättämään asiat niin kuin ne ovat, valitsemaan liikkumattomuuden ja jähmettymisen, ja silloin estämme Hengen henkäystä toimimasta. Olemme vapaita Jeesuksen vapaudella. Hän kutsuu meitä tutkimaan sitä, mikä on sisällämme – toiveet, ahdistukset, pelot, odotukset – ja sitä, mitä tapahtuu ulkopuolellamme – ”aikojen merkit” – jotta tunnistaisimme täyden vapauden tiet: ”Koetelkaa kaikkea ja pitäkää se mikä on hyvää” (1. Tess. 5:21).

Aina Herran valossa

169. Erottamiskyky ei ole välttämätöntä vain poikkeuksellisina hetkinä, kun on ratkaistava vakavia ongelmia tai tehtävä tärkeä päätös. Se on taisteluväline seurataksemme Herraa paremmin. Tarvitsemme sitä aina: kyetäksemme tunnistamaan Jumalan ajat ja hänen armonsa, ollaksemme hukkaamatta Herran antamia innoitteita, ollaksemme hylkäämättä hänen kutsuaan kasvaa. Usein tämä näkyy pienissä asioissa, siinä, mikä näyttää merkityksettömältä, koska suurisieluisuus pal-

jastuu yksinkertaisissa ja jokapäiväisissä asioissa.¹²⁴ On kyse siitä, että ei ole rajoja suuruudelle, parhaalle ja kauneimmalle, mutta samalla keskitytään pieneen, jokapäiväiseen sitoumukseen. Siksi pyydän kaikkia kristittyjä joka päivä, vuoropuhelussa meitä rakastavan Herran kanssa, tutkimaan vilpittömästi omaatuntoaan. Samalla erottamiskyky johtaa meidät tunnistamaan konkreettiset keinot, joita Herra käyttää salatussa rakkaudensuunnitelmassaan, jotta emme pysähtyisi pelkkiin hyviin aikomuksiin.

Yliluonnollinen lahja

170. On totta, että hengellinen erottamiskyky ei sulje pois humanististen, eksistentiaalisten, psykologisten, sosiologisten tai moraalitieteiden panosta. Mutta se ylittää ne. Siinä eivät riitä myöskään kirkon viisaat normit. Muistakaamme aina, että erottamiskyky on armoa. Vaikka se sisältää järjen ja harakitsevaisuuden, se ylittää ne, koska kyseessä on näkeminen sen ainutlaatuisen ja toistamattoman suunnitelman salaisuuteen, joka Jumalalla on jokaista varten ja joka toteutuu keskellä monenlaisia elämäntilanteita ja rajoitteita. Pelissä ei ole vain ajallinen hyvinvointi, ei tyydytys jonkin hyödyllisen tekemisestä eikä edes tyyni omatunto. Pelissä on elämäni merkitys Isän edessä, joka tuntee minut ja rakastaa minua, elämäni todellinen merkitys, jota kukaan ei tunne paremmin kuin hän. Erottamiskyky johtaa lopulta kuolemattoman elämän lähteelle: ”Että he tuntevat sinut, ainoan todellisen Jumalan, ja hänet, jonka olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen”

---

124 Pyhän Ignatius de Loyolan haudalla on tämä viisas muistikirjoitus: *”Non coerceri a maximo, contineri tamen a minimo divinum est”* (Ettei mikään suurempi rajoita, ja kuitenkin sisältyy pienimpään: tämä on jumalallista).

(Joh. 17:3). Se ei vaadi erityisiä kykyjä eikä ole varattu älykkäimmille ja koulutetuimmille. Isä näyttäytyy mielellään nöyrille (vrt. Matt. 11:25).

171. Herra puhuu meille hyvin erilaisin tavoin työmme aikana, toisten kautta ja joka hetki. Mutta ei ole mahdollista olla ilman pitkällisen rukouksen hiljaisuutta, jotta havaitsemme paremmin tuon kielen, jotta voimme tulkita niiden innoitteiden todellisen merkityksen, joita ajattelemme saaneemme, jotta voimme tyynnyttää ahdistuksemme ja nähdä koko elämämme Jumalan valossa. Näin voimme sallia sen uuden synteesin syntymän, joka kumpuaa Hengen valaisemasta elämästä.

Puhu, Herra

172. Voi kuitenkin käydä niin, että rukouksessa vältämme kohtaamasta Hengen vapautta, joka toimii niin kuin tahtoo. On muistettava, että rukoileva erottamiskyky edellyttää valmiutta kuunnella: Herraa, muita, itse todellisuutta, joka aina haastaa meitä uusilla tavoilla. Vain se, joka on valmis kuuntelemaan, on vapaa luopumaan osittaisista ja riittämättömistä näkökannoistaan, tottumuksistaan ja suunnitelmistaan. Näin hän on todella valmis ottamaan vastaan kutsun, joka murtaa hänen varmuutensa mutta johtaa hänet parempaan elämään: ei riitä, että kaikki menee hyvin, että kaikki on rauhallista. Voi olla, että Jumala tarjoaa meille jotakin enemmän, mutta laiskassa hajaannuksessamme emme sitä edes tunnista.

173. Tuo kuunteleva asenne merkitsee luonnollisesti kuuliaisuutta evankeliumille lopullisena kriteerinä, mutta myös opetusviralle, joka varjelee sitä, pyrkien löytämään kirkon aar-

teesta sen, mikä on hedelmällisintä pelastukselle tänään. Ei ole kyse reseptien soveltamisesta tai menneen toistamisesta, sillä samat ratkaisut eivät päde kaikissa olosuhteissa ja se, mikä oli hyödyllistä yhdessä kontekstissa, ei ehkä ole sitä toisessa. Henkien erottaminen vapauttaa meidät jäykkyydestä, jolla ei ole sijaa Ylösnouseen pysyvän nykyisyyden edessä. Vain Henki voi läpäistä todellisuuden pimeimmät kätköt ja ottaa huomioon kaikki sen vivahteet, jotta evankeliumin uutuus voi ilmetä uudessa valossa.

Lahjan ja ristin logiikka

174. Olennainen edellytys erottamiskyvyn edistymiselle on kasvaa Jumalan kärsivällisyyteen ja hänen aikoihinsa, jotka eivät koskaan ole meidän aikojamme. Hän ei anna "tulen iskeä uskottomiin" (vrt. Luuk. 9:54) eikä anna kiihkoilijoiden "koota rikkaviljaa", joka kasvaa yhdessä viljan kanssa (vrt. Matt. 13:29). Lisäksi vaaditaan anteliaisuutta, koska "autuaampi on antaa kuin ottaa" (Ap.t. 20:35). Emme tee tätä erottelua keksiäksemme, mitä muuta voisimme saada irti tästä elämästä, vaan tunnistaaksemme, kuinka voimme täyttää paremmin lähetystehtävän, joka meille on uskottu kasteessa. Se merkitsee valmiutta kieltäytyksiin aina kaiken antamiseen saakka. Onnellisuus on paradoksaalista ja lahjoittaa meille parhaat kokemukset, kun hyväksymme sen salaperäisen logiikan, joka ei ole tästä maailmasta. Pyhä Bonaventura sanoi ristiin viitaten: "Tämä on meidän logiikkamme."¹²⁵ Kun ihminen omaksuu tämän dynamiikan, hän ei anna turruttaa omaatuntoaan ja on avoin tutkistelulle.

---

125 *Collationes in Hexaemeron*, 1, 30.

175. Kun tutkimme Jumalan edessä elämän teitä, ei ole pois-suljettuja alueita. Kaikilla elämämme alueilla voimme jatku-vasti kasvaa ja tarjota Jumalalle jotakin enemmän, sielläkin, missä koemme suurimpia vaikeuksia. Mutta on pyydetttä-vä Pyhää Henkeä vapauttamaan meidät ja karkottamaan pe-lon, joka johtaa meitä kieltämään häneltä pääsyn joillekin elä-mämme alueille. Hän, joka pyytää kaiken, myös antaa kaiken. Hän ei halua tulla elämäämme halvaannuttaakseen tai hei-kentääkseen, vaan antaakseen täyteyden. Tämä saa meidät näkemään, että erottamiskyky ei ole ylpeilevää itseanalyysia eikä egoistista itsetarkkailua, vaan todellista lähtemistä itses-tämme kohti Jumalan salaisuutta, joka auttaa meitä elämään todeksi lähetystehtävää, johon hän on meidät kutsunut vel-jiemme ja sisartemme parhaaksi.

* * *

176. Toivon, että Maria kruunaa nämä mietteet, koska hän eli todeksi Jeesuksen autuaaksijulistukset toisella tavalla kuin kukaan muu. Hän hypähti ilosta Jumalan läsnäolossa, hän, joka säilytti kaiken sydämessään ja joka antoi miekan lävistää sen. Hän on pyhä pyhien joukossa, kaikkein siunatuin. Hän näyttää meille pyhyiden tien ja saattaa meitä. Hän ei hyväk-sy, että langetessamme jäämme maahan, ja usein hän kantaa meitä käsivarsillaan tuomitsematta meitä. Keskustelu hänen kanssaan lohduttaa meitä, vapauttaa ja pyhittää meidät. Äiti ei tarvitse monia sanoja, hän ei tarvitse sitä, että yritämme lii-kaa selittää, mitä meille tapahtuu. Riittää, että kuiskaamme yhä uudelleen: "Terve Maria..."

177. Toivon, että näistä sivuista olisi hyötyä, jotta koko kirkko omistautuisi edistämään kaipausta pyhyyteen. Pyytäkäämme, että Pyhä Henki vuodattaisi meihin intensiivisen halun olla pyhiä Jumalan suuremmaksi kunniaksi, ja rohkaiskaamme toisiamme tässä pyrkimyksessä. Siten jaamme onnellisuuden, jota maailma ei voi meiltä riistää.

*Roomassa, pyhän Pietarin luona,
pyhän Joosefin juhlapyhänä 19. maaliskuuta 2018,
paaviuteni kuudentena vuonna.*

Franciscus